Тошкент оқшоми

Ижтимоий-сиёсий шаҳар газетаси

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган

№ 148 (8.732) ◆ 1995 йил ◆ 22 декабрь, жума ◆ Сотувда эркин нархда

БУГУНГИ КУН «ТО» «ТО» НАФАСИ

❑ Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасида бўлиб ўтган ёнилғи-энергетика ресурсларини тежаш комиссиясининг мажлисида республикада нефть ва табиий газ чиқариш ва улардан фойдаланиш масалалари кўриб чиқилди.

❑ Энергетикларнинг касб байрами — Энергетиклар куни муносабати билан Тошкентда, Ўзбекистон Энергетика ва электрлаштириш вазирлигида халқ хўжалиги бу муҳим тармоғи ходимларининг тантанали йиғилиши бўлди.

❑ Тошкент Давлат шарқшунослик институтида Миср Араб Республикасининг Ўзбекистондаги элчихонаси фан ва таълим маркази билан ҳамкорликда «Миср куни» ўтказилди.

❑ Якшанба куни, 24 декабрда Қирғизистонда президент сайловлари бўлиб ўтади.

❑ Душанбеда Мустақил Ҳамдўстлик Давлатлари мамлакатлари чегара қўшинлари қўмондонларининг учрашуви бўлиб ўтмоқда.

❑ Хабаровск ўлкасида ғойиб бўлган самолётдан топилган иккита «қора қутича» Москвага жўнатилди. Камран яқинида ҳалокатга учраган учта самолётдан эса икки учувчининг жасади топилди.

❑ Польшанинг ўз ваколатини топшираётган президенти Лех Валенса Бош вазир Ю. Алексани давлатга хиёнат этишда айблади.

❑ Нигерия пойтахти Лагос шаҳрида ҳарбий тузумга қарши норозилик намойиши бўлди. Унда 10 минглаб киши қатнашди.

❑ Испаниянинг собиқ ташқи ишлар вазири Хавьер Солана НАТО бошлиғи лавозимини бажаришга киришди.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ТЎРТИНЧИ СЕССИЯСИ

СУРАТЛАРДА: сессия пайти.

Р. Жуманиёзов ва А. Тўраев олган суратлар.

БУНЁДКОРЛИК — ФАРОВОН ҲАЁТ АСОСИ

Президент Ислом Каримовнинг Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг IV сессиясидаги нутқи

Муҳтарам халқ ноиблари!

Мамлакатимизнинг қонун чиқарувчи олий органи — Олий Мажлиснинг навбатдаги сессияси янги йил арафасида ўтмоқда. Умримизнинг қувончу ташвишларга тўла яна бир йили ортда қоляпти. Ўтаётган йил воқеаларини кўз ўнгимиздан ўтказар эканмиз, сарҳисоб қилишга арзийдиган талай ишларимиз борлиги ва айни пайтда биз бугун 1996 йил режалари ҳамда олдимизда турган вазифаларнинг устувор йўналишлари ҳақида ҳам гаплашиб олсак ўринли ,деб ўйлайман.

1995 йил, ҳеч муболағасиз айтиш мумкинки, ислоҳотлар йўлидан дадил бораётган мамлакатимиз ҳаётида алоҳида ўрин тутади.

Мустақиллик йўлига қадам қўяр эканмиз, биз, аввало, давлат ва жамият қурилишининг, ҳаётимизнинг барча соҳаларини ислоҳ этишнинг ўзимизга хос, ўзимизга мос дастурини ишлаб чиқдик. Бугун биз бош мақсадимиз — бозор иқтисодиётига асосланган эркин демократик жамият қуришнинг аниқ ва асосли дастурига эгамиз.

Тараққиёт дастуримизга кўра, ислоҳотлар кучли ижтимоий сиёсат билан узвий ва уйғун ҳолатда, босқичма-босқич амалга оширилмоқда.

Соддароқ қилиб айтсак, янгича муносабатларга биз инқилобий сакрашлардан воз кечиб, изчил, собитқадамлик билан ўтиб келмоқдамиз. Ислоҳотлар ислоҳотлар учун эмас, аввалам бор, одамлар манфаатига хизмат қилиши керак. Бизнинг қатъий фикримиз шундай.

Бугун мамлакатимиздаги ижтимоий-сиёсий вазиятга назар ташлаб, биз тўғри йўл танлаганимизни яна бир карра баралла таъкидлашимиз мумкин.

Барчангизга маълум: 1995 йилда Иккинчи жаҳон урушида қозонилган ғалабанинг 50 йиллигини нишонладик. Бутун инсоният қатори, ғалаба учун жон фидо қилганларни ҳурмат билан эсладик, ёруғ келажагимиз учун курашган ва бугунги янги жамиятни бунёд этишда биз билан ёнма-ён турган фахрийларимизнинг жасоратини, фидокорона меҳнатини муносиб тақдирладик.

1995 йил:

— иқтисодий-сиёсий ислоҳотларнинг пойдеворини яратиш;

— биринчи маротаба кўппартиявийлик асосида ўтказилган эркин парламент сайловлари;

— жойларда маҳаллий ўзўзини бошқариш органларидан тортиб, вакиллик, ижроия, суд органларигача бўлган идора тизимларини барпо этиш;

— барча сиёсий ва жамоатчилик ҳаракатлари ва партиялар ҳамда республика аҳолисининг жамики қатламларидан вакиллик бўлган республика парламенти — Олий Мажлисни шакллантириш йили бўлди.

1995 йилда ислоҳий жараёнлар иқтисодий, ижтимоий ҳаётимизнинг барча соҳаларини қамраб, турмуш тарзимиз, онгимизга чуқурроқ кириб борди.

1995 йил Ўзбекистоннинг жаҳон ҳамжамиятидан, халқаро тизимлардан мустаҳкам ўрин олиш йили сифатида ҳам тарихда қолажак.

1995 йил ишлаб чиқаришнинг пасайиши кескин тўхтатилган, халқимизнинг турмуш шароити барқарорланиши бошланган, ҳуқуқий давлатнинг демократик принциплари мустаҳкамланган йил сифатида ёдимизда сақланади.

Ўтган йилга ижобий баҳо беришга асосимиз бор. Зеро, 1995 йил давлатимизнинг тўрт йиллик тарихида энг самарали, мазмунли йил бўлди.

Мамлакатимизда иқтисодий, ижтимоий-сиёсий барқарорлик муқаррар тус олганлиги ҳаётимиздаги туб бурилиш якунланаётган йилда қўлга киритган энг катта ютуғимиздир.

Жамиятимизнинг сиёсий соҳадаги яна бир ютуғи шундаки, ижтимоий уйғунлашиш кучайди, фуқаролар ва миллатлараро тотувлик, тинчлик сақланди. Ўзаро ҳурмат, бағрикенглик, дўстлик ҳаётий эҳтиёж эканлигини мамлакатимиз фуқаролари тобора равшан ҳис этмоқдалар.

Вақт — ҳакам, деган гапнинг айни ҳақиқат эканини биз ўз тажрибамизда кўриб турибмиз. Енгил эҳтирослар даври ўтди. Тараққиётимизнинг мантиқий ривожи олижаноб мақсадлар, интилишларни уйғунлаштириб, барча сиёсий кучларни жой-жойига қўйди. Бугун Ўзбекистонда давлатчилигимизга хавф солиши мумкин бўлган, жамиятимиз асосларини ўзгартира оладиган сиёсий куч йўқ.

Шаклланаётган ижтимоий-сиёсий ҳамда давлат тизими, **бир томондан** — халқимизнинг кўп асрлик тарихи, маданияти, анъаналарига, шу билан бирга, жаҳоннинг энг илғор тажрибаларига таянса, **иккинчи томондан** — мавжуд реал шарт-шароитлар, тарихий истиқболни назарда тутади. Тарихий истиқболимизни эса биз жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашда деб биламиз.

Ўтиш даврининг дастлабки босқичидаги демократик ўзгаришлар ва сиёсий тафаккур ранг-баранглигига баҳо берар эканмиз, айтиш мумкинки, Ўзбекистон бу борада бутунлай янгича, анъанавий бўлмаган йўлни танлади.

Бизнинг моделимиз ватанимиз ҳудудида тарихан шаклланган жамиятнинг кўпмиллатли таркибини сақлаб қолиш ва мустаҳкамлашга асосланади. Биз бу моделдан демократик ҳуқуқий давлат қуришнинг пировард мақсадлари учун фойдаландик. Бинобарин, аҳолининг муайян ижтимоий гуруҳлари, қатламларида юзага келган партиялар, жамоатчилик ҳаракатлари бу ноёб ҳодиса билан ҳисоблашмасликлари мумкин эмас.

Айни чоғда миллий ва бошқа жамоатчилик ҳаракатлари, шунингдек, ёшлар, диний, маданий ҳаракатлар ўзларининг иккинчи ёшариш фаслини бошдан кечирмоқдалар.

Мустақилликнинг дастлабки йилидаги кераксиз шовқин-суронлардан, ортиқча ур-сурлардан реал ҳақиқат сари ўтиш, иқтисодий ва сиёсий аҳволни ҳушёр кўз билан баҳолаш уларни дўқ-пўписалардан, шуҳратпарастлик васвасалари, тор сиёсий манфаатлардан воз кечишга мажбур этмоқда.

Давлат ҳокимиятининг олий органлари тизимининг Ўзбекистон Республикаси Конституциясига мувофиқ шаклланиши, сайлов тизимининг янгиланиши, Олий Мажлисга ўтказилган сайловлар 1995 йилда сиёсий ислоҳотларни бевосита амалга оширишга имкон яратди. Олий ҳокимият органларига сайловлар жамият онгида туб бурилиш ясаб, мамлакат аҳолиси ислоҳотларни фаол қўллаб-қувватламоқда.

Қисқа муддатларда давлат, хўжалик, маъмурий, жиноий, фуқаролик, меҳнат қонунчилигининг асослари, шунингдек, кўп укладли иқтисодиёт манфаатларини, асосий демократик принципларни, инсон эрки ва ҳуқуқларини ҳимоя қилувчи қонунлар яратилди.

Бугунги кунда Ўзбекистон Республикаси Конституцияси инсон ва давлат, инсон ва жамият муносабатларининг ишончли кафолати бўлиб турибди. Кўп йиллик фаолиятимизнинг йўриқномаси бўлган Конституциямизда бугунги реал воқелигимиз ҳам, эртанги кунимиз ҳам ўз ифодасини топган.

Сиёсий тафаккурда, жамоат ва давлат ходимлари фаолиятида янгича ижтимоий интилишлар, шакл ва андозалар пайдо бўлаётгани демократиянинг турмушимиздан тобора мустаҳкамроқ ўрин олаётганидан далолатдир.

Ўтган йил минтақавий муаммоларни узил-кесил ҳал этишнинг мустаҳкам пойдевори яратилди, десам, хато қилмайман. Биз Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг мўътабар минбаридан бу муҳим масалага доир ва, шу билан бирга, нотинч дунёда тинчлик ва барқарорлик ўрнатиш, истиқлол йўлида қадам қўяётган давлатларга моддий, сиёсий ва маънавий эътибор беришга доир фикр-мулоҳазаларимиз, таклифларимизни рўйрост айтдик.

Биз Афғонистон ва Тожикистондаги чўзилиб кетган қарама-қаршиликка бефарқ қараб тура олмаймиз. Бу ҳол Марказий Осиёдаги ҳозирги вазиятни минтақавий хавфсизлик тизимини яратиш нуқтаи назаридан теран англаб олишни тақозо этмоқда.

Шу маънода 1995 йилнинг 15-16 сентябрь кунлари Тошкентда ўтказилган Марказий Осиёда хавфсизлик ва ҳамкорлик бўйича халқаро семинар муҳим аҳамият касб этди. Унда иштирок этган мамлакатлар ташқи ишлар вазирларининг қўшма баёноти қабул қилиниб, минтақада хавфсизлик ва ҳамкорлик муаммоларини биргаликда ечиш йўллари муҳокама қилинди. Тинчликни сақлаш, муроса ва халқлар ўртасида ўзаро ишончни қарор топтириш юзасидан амалий тадбирлар белгиланди.

Бугунги замонда бир ҳақиқат тобора яққол кўзга ташланмоқда: фақат коллектив хавфсизлик хусусида сўз юритиш мумкин ва бунга умуминсоний қадриятларга асосланган сиёсий воситалар билан эришиш мумкин ва зарурдир.

Муҳтарам депутатлар!

Давлат қурилиши соҳасида бу йил давлат тузилмаларининг оёққа туриш, янгиланиш ҳамда ҳокимиятнинг демократияга асосан тармоқланиши шароитида ҳаракат қилиш йили бўлди.

Ижроия ҳокимиятининг тобора халқчиллик ва демократик асосларга суяниши, Олий Мажлис, ҳокимлар бошқаруви, маҳаллий кенгашлар ва жойлардаги ўз-ўзини бошқариш органларининг сифат жиҳатдан янгича аҳамият касб этиши сиёсий ҳаётимизга янгиликлар кириб келишининг амалий исботидир.

Иқтисодий соҳада жорий йил биз учун амалга оширилган янги ишлар, ислоҳотлар, ижтимоий-иқтисодий тараққиёт йўлида эришилган ижобий ўзгаришлар йили бўлди.

Бозор ислоҳотларини чуқурлаштириш ва жадаллаштириш, хусусийлаштириш ва тадбиркорлик фаолиятини кенгайтириш ҳамда теранлаштириш йили бўлди.

Биз молиявий ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш, миллий валютанинг қадрини ошириш, аҳолини ижтимоий ҳимоялашни кўзлаган изчил иқтисодий сиёсатни тадбиқ қилишга алоҳида эътибор бердик.

Ўтаётган йилда иқтисодиёт тизимлари тубдан ўзгартирилди, эркин бозор, товарлар, сармоялар ва хизмат кўрсатиш соҳаси фаолият кўрсатиши учун шароит яратилди.

Йилнинг энг муҳим вазифаларидан бири макроиқтисодий барқарорликка эришиш эди. Юритилаётган сиёсат, шунингдек, амалга оширилган қўшимча тадбирлар натижасида мамлакатдаги молиявий ва иқтисодий вазият ўнгланди.

(Давоми 2-бетда).

Биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси тўғрисида

ИНФОРМАЦИОН БИЛДИРИШ

21 декабрь куни Тошкентда биринчи чақириқ Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг тўртинчи сессияси ўз ишини бошлади.

Парламент ишида Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримов иштирок этмоқда.

Залда республика ҳукуматининг аъзолари, бир қатор республика органларининг раҳбарлари, хорижий давлатларнинг элчилари, дипломатия корпусининг, чет эл ва республика оммавий ахборот воситаларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Сессияни Олий Мажлис Раиси Э. Халилов олиб борди.

Депутатлар иш бошлашдан олдин сукут сақлаб бевақт вафот этган Марказий сайлов комиссиясининг раиси Қ. Аҳмедов ва Олий Мажлис депутати, Андижондаги «Намуна» савдо-саноат бирлашмасининг директори З. Иброҳимовнинг хотирасига ҳурмат бажо келтирдилар.

Шундан кейин депутатлар ишчи орган — сессия котибиятини туздилар, кун тартибини тасдиқладилар.

Ўзбекистон Республикасининг Президенти И. А. Каримов депутатлар олдида катта нутқ сўзлади.

Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари, молия вазири Б. С. Ҳамидов Ўзбекистон Республикасини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш ва Давлат бюджетининг 1996 йилги истиқбол кўрсаткичлари тўғрисида маъруза қилди. Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов қўшимча маъруза қилди. Мазкур масала юзасидан парламент раиси Э. Халилов сўзга чиқди. Депутатлар Давлат бюджетининг 1995 йилдаги ва 1996 йилнинг биринчи чорагидаги ижроси тўғрисида Ҳукумат ахборотини навбатдаги сессияда тинглаш тўғрисида қарор қабул қилдилар.

Шундан сўнг парламент аъзолари «Ўзбекистон Республикаси Марказий банки тўғрисида»ги ҳамда «Банклар ва банк фаолияти тўғрисида»ги қонунларнинг лойиҳаларини кўриб чиқдилар. Ушбу ҳужжатлар юзасидан Бюджет, банк ва молия масалалари қўмитасининг раиси А. Аҳадов маъруза қилди. Депутатлар Марказий банк тўғрисидаги Қонунни қабул қилдилар. Банклар ва банк фаолияти тўғрисидаги Қонунни эса биринчи ўқишда маъқуллаб, кенг жамоатчилик муҳокамасидан ўтказиш учун лойиҳа матнини матбуотда эълон қилишга қарор қилдилар.

Кечки мажлис Ўзбекистон Республикаси Президенти И. А. Каримовнинг кадрлар масаласига доир Фармонларини тасдиқлашдан бошланди. А. Муталов Ўзбекистон Республикаси Бош вазири вазифасидан озод этилиб, Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — «Ўздонмаҳсулот» давлат-акционерлик корпорацияси бошқарувининг раиси этиб тайинланди.

Ўзбекистон Республикасининг Бош вазири этиб Ў. Т. Султонов тайинланди.

Иқтисодий ислоҳотлар ва тадбиркорликни ривожлантириш қўмитасининг раиси А. Йўлдошевнинг маърузаси бўйича депутатлар «Кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантиришни рағбатлантириш тўғрисида»ги Қонунни кўриб чиқдилар ва уни қабул қилдилар.

Сўнгра Олий Мажлис Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси, шунингдек Ўзбекистон Республикаси Фуқаролик кодексининг биринчи қисми лойиҳаларини муҳокама қилди. Ҳар иккала лойиҳа иккинчи ўқишда қараб чиқилди. Ушбу ҳужжатлар юзасидан Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитасининг раиси Б. Эшонов маъруза қилди.

Депутатлар ҳар иккала Кодекснинг қабул қилинишини ёқлаб овоз бердилар. Айни вақтда Фуқаролик кодексининг биринчи қисми унинг иккинчи қисми қабул қилиниши ва кучга кириши билан бир пайтда кучга кириши қайд этиб ўтилди.

Қонунчилик ва суд-ҳуқуқ масалалари қўмитаси раисининг ўринбосари Н. Исмоилов «Ўзбекистон Республикасида депутатни чақириб олиш тартиби тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси ҳақида маъруза қилди. Ушбу Қонун депутатларнинг фикрлари инобатга олинган ҳолда биринчи ўқишда маъқулланди.

Шундан сўнг сессия қатнашчилари «Наслчилик чорвачилиги тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси юзасидан Аграр, сув хўжалиги масалалари ва озиқ-овқат қўмитаси раиси Ж. Ўтамовнинг маърузасини эшитдилар. Муҳокамадан сўнг киритилган тузатишлар ҳисобга олинган ҳолда ушбу Қонун қабул қилинди.

Олий Мажлис «Ўзбекистон Республикасининг давлат тили ҳақида»ги Қонунни янги таҳрирда қабул қилди. Ушбу масала юзасидан Фан, таълим, маданият ва спорт масалалари қўмитасининг раиси А. Холмуродов маъруза қилди.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг сессияси ўз ишини давом эттирмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ў. Т. СУЛТОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Ўткир Тўхтамуродович Султонов Ўзбекистон Республикаси Бош вазири этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

Ў. Т. СУЛТОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР ВАЗИРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Ўткир Тўхтамуродович Султонов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Ўзбекистон Республикаси ташқи иқтисодий алоқалар вазири вазифасидан озод этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «Ў.Т. СУЛТОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ВА «Ў. Т. СУЛТОНОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ — ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ТАШҚИ ИҚТИСОДИЙ АЛОҚАЛАР ВАЗИРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«Ў. Т. Султоновни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири этиб тайинлаш тўғрисида»ги 1995 йил 21 декабрь Фармони;

«Ў. Т. Султоновни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — Ўзбекистон Республикаси Ташқи иқтисодий алоқалар вазири вазифасидан озод этиш тўғрисида»ги 1995 йил 21 декабрь Фармони.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

А. МУТАЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДА

Абдулҳошим Муталов бошқа ишга ўтганлиги муносабати билан Ўзбекистон Республикаси Бош вазири вазифасидан озод этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

А. МУТАЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ — «ЎЗДОНМАҲСУЛОТ» ДАВЛАТ-АКЦИОНЕРЛИК КОРПОРАЦИЯСИ БОШҚАРУВИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА

Абдулҳошим Муталов Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — «Ўздонмаҳсулот» давлат-акционерлик корпорацияси бошқарувининг раиси этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «А. МУТАЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИ ВАЗИФАСИДАН ОЗОД ЭТИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ВА «А. МУТАЛОВНИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БОШ ВАЗИРИНИНГ ЎРИНБОСАРИ — «ЎЗДОНМАҲСУЛОТ» ДАВЛАТ-АКЦИОНЕРЛИК КОРПОРАЦИЯСИ БОШҚАРУВИНИНГ РАИСИ ЭТИБ ТАЙИНЛАШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНЛАРИНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси ҚАРОР ҚИЛАДИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қуйидаги Фармонлари тасдиқлансин:

«А. Муталовни Ўзбекистон Республикаси Бош вазири вазифасидан озод этиш тўғрисида»ги 1995 йил 21 декабрь Фармони;

«А. Муталовни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари — «Ўздонмаҳсулот» давлат-акционерлик корпорацияси бошқарувининг раиси этиб тайинлаш тўғрисида»ги 1995 йил 21 декабрь Фармони.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси Э. ХАЛИЛОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА

Ижтимоий адолатни таъминлаш, одамларнинг қимматли қоғозларга ва банклардаги омонатларга бўлган ишончини мустаҳкамлаш, аҳолининг жамғармаларини ҳимоя қилиш мақсадида:

1. 1996 йилдан бошлаб:

аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларида омонатда турган пул маблағларини;

аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида турган ҳаётни, болаларни суғурта қилиш, никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари тўловларини босқичма-босқич индексация қилиш зарур деб ҳисоблансин.

2. Белгилаб қўйилсинки, Ўзбекистон Республикаси банк муассасаларидаги ва Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида омонатларда турган пул маблағларини индексация қилиш ҳуқуқига Ўзбекистон Республикаси фуқаролари ҳамда республикада доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар эгадирлар.

3. Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси, Марказий банк, Халқ банки:

ўтган даврдаги нархлар индексининг ўсишини ҳисобга олган ҳолда аҳолининг 1-бандда кўрсатилган омонатларини индексация қилиш бўйича зарур ҳисоб-китобларни амалга оширсинлар;

аҳолининг омонатлардаги индексация қилинган жамғармаларини, шунингдек узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини табақалаштирилган ҳолда тўлашнинг ягона тартиби ва муддатлари тўғрисидаги низомни Вазирлар Маҳкамасига киритсинлар.

4. Ўзбекистон Республикаси Халқ банки, Давлат суғурта бош бошқармаси, тижорат банклари:

барча омонатларни ҳамда ҳаётни, болаларни ва никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини рўйхатдан ўтказсинлар ҳамда уларни индексация қилсинлар;

1996 йил 1 мартгача бўлган муддатда «Индексация» махсус счётлари очсинлар, унга 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган аҳолининг омонатлардаги пул маблағларини киритсинлар;

1996 йил 1 июлгача бўлган муддатда Ўзбекистон Республикаси фуқаролари томонидан паспорт, республикада доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар томонидан паспортнинг ўрнини босувчи тегишли ҳужжатлар тақдим этилишига кўра очилган «Индексация» махсус счётлари бўйича омонат дафтарчалари берсинлар;

аҳолига омонатлардаги индексация қилинган пул маблағларини ва узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадалларини тўлашни 1996 йил 1 июлдан бошлаб, тўлов йилига боғлиқ равишда табақалаштирилган миқдорларда, ўн йил давомида босқичма-босқич амалга оширсинлар.

5. 1992 йил 1 январдаги ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган аҳоли омонатларига эга бўлган Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларининг кўрсатиб ўтилган омонатларни ўз манбалари ҳисобидан индексация қилиш тўғрисидаги таклифи қабул қилинсин.

6. Ўзбекистон Республикаси Халқ банкига, тижорат банкларига аҳолининг омонатлардаги тикланган пул маблағларига «йўқлаб олинадиган» омонатлар бўйича амалдаги белгиланган фоиз ставкаларидан келиб чиқиб йиллик фоизлар тўлаш тавсия этилсин.

Инфляция даражасини ҳисобга олган ҳолда ҳар йили фоиз ставкалари миқдорлари қайта кўриб чиқилсин.

7. Аҳоли омонатларини ва давлат суғуртаси шартномалари бўйича тўловларни тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун Халқ банки ҳузурида «Қоплаш фонди» республика жамғармаси ташкил этилсин.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки ҳузуридаги «Қоплаш фонди» республика жамғармаси тўғрисидаги низом 1-иловага мувофиқ тасдиқлансин.

Давлат бюджети маблағлари, шунингдек банк муассасаларининг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари «Қоплаш фонди»ни шакллантириш манбалари этиб белгилансин.

8. Индексация қилиш ва аҳолининг пул жамғармаларини тўлаш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш учун 2-иловага мувофиқ таркибда Республика комиссияси тузилсин.

Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари Қорақалпоғистон Республикасида, вилоятларда, Тошкент шаҳрида, туманлар ва шаҳарларда тегишли комиссиялар тузсинлар.

9. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси бир ҳафта муддатда мазкур Фармоннинг бажарилишини таъминлаш юзасидан қарор қабул қилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1995 йил 20 декабрь.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони

А. А. ТОШПЎЛАТОВГА «ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН САНОАТ ХОДИМИ» ФАХРИЙ УНВОНИ БЕРИШ ТЎҒРИСИДА

Кўп йиллик самарали хизматлари, республикада енгил саноатни ривожлантиришга қўшган ҳиссаси ва ижтимоий ҳаётда фаол иштирок этаётгани учун «Юлдуз» ҳиссадорлик жамияти бошқаруви раиси Абдуваҳоб Абдураҳмонович Тошпўлатовга «Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган саноат ходими» фахрий унвони берилсин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти И. КАРИМОВ.

Тошкент шаҳри,
1995 йил 21 декабрь.

БУНЁДКОРЛИК — ФАРОВОН ҲАЁТ АСОСИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Иқтисодиётнинг мавжуд секторларида нафақат ишлаб чиқариш суръатлари пасайишининг олдини олиш, балки ўсиш, юксалиш кўзга ташланмоқда. Бу, қишлоқ хўжалиги билан бир қаторда, саноатнинг ёқилғи-энергетика, кимё ва нефть-кимё, машинасозлик ва металлни қайта ишлаш каби тармоқларига ҳам тегишлидир.

Бу йил **эмиссия ва инфляцияни** кескин пасайтиришга йўналтирилган пул-кредит сиёсати юритишга катта эътибор берилди. Шунинг натижасида, ўтган йил билан таққосланганда, инфляциянинг ўртача ойлик даражасини уч баробардан ортиқ камайтиришга ва унинг суръатларини изчил равишда сусайтиришга эришилди.

Буларнинг барчаси ўз навбатида банкларнинг қайта молиялаш ставкаларини камайтириш имконини бермоқда ва ишлаб чиқаришга сармоя солиш учун қулай шароит туғдирмоқда.

Мўътадил ва қаттиққўл бюджет сиёсати юритилаётгани ҳамда даромадлар тушишига қараб харажат қилинаётгани натижасида давлат бюджети камомади кескин қисқарди. Шунинг баробарида жорий йилда бюджетнинг харажатлари қисми тузилмасида инвестицияларга ажратилаётган маблағларнинг ўсиш тамойили кўзга ташланди.

Агар улар 1994 йилда ялпи ички маҳсулотга нисбатан, тахминан, 4 фоизни ташкил этган бўлса, 1995 йилда мос равишда 7 фоиздан иборат бўлди.

Бу нима дегани? Бунинг маъноси шуки, бугунданоқ иқтисодиётимизнинг изчил ўсиб бориши учун зарур шарт-шароитлар яратилмоқда.

Молиявий аҳволни ўнглаш учун молиявий интизомни яхшилаш, зарар кўриб ишлаётган корхоналарни тугатиш, хўжалик субъектлари ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китоблар муаммосини ҳал этиш борасида бир қанча тадбирлар амалга оширилди. Векселлар муомалага чиқарилди. Халқ хўжалигидаги ҳисоб-китобларда вексел усулидан фойдаланиш, тахминан, 52 млрд. сўм миқдордаги ўзаро қарзлардан қутулиш имконини берди.

Республикада амалга оширилаётган изчил туб иқтисодий ўзгаришлар дастури халқаро молия муассасалари билан, шу жумладан, Халқаро валюта фонди, Дунё банки ташкилотлари билан ҳамкорликни кучайтириш ишига ижобий turtки берди. Бу миллий валютанинг қадрини оширишга хизмат қиладиган валюта захираларини кўпайтириш учун молиявий ёрдам олишга имкон туғдирди.

1995 йил давомида миллий валюта қадрини ошириш билан боғлиқ пул-кредит сиёсатини валюта курси воситаси билан амалга ошириш, **босқичма-босқич унинг ички эркин алмашувига эришиш ва сўмнинг хорижий валюталарга алмашиш курсини барқарор ушлаб туриш учун шароит яратилди.**

Турлича мулк шаклига эга бўлган корхоналар ва ташкилотлар қатори тадбиркорлик билан машғул жисмоний шахслар ҳам ташқи бозорга чиқадиган бўлди. Республиканинг ваколатли банклари томонидан аҳолининг нақд пулларини эркин муомаладаги валютага алмаштириш учун зарур шароитлар яратилди.

Чет эл сармояси иштирокида тузилган қўшма корхоналар ички валюта бозорида Ўзбекистонда ишлаб топган маблағларини эркин муомаладаги валютага алмаштириш ҳамда ўз бойдада ва дивидендларнинг бир қисмини четга олиб чиқиб кетиш имконига эга бўлдилар.

Республика валюта биржасида ҳафтада икки марта, акциядорлик ваколатли банклар иштирокида, мунтазам тарзда валюта савдоси ўтказилмоқда. Амалга оширилаётган операциялар ҳажми анча кенгайди. **Жорий йилда валюта биржасида уюштирилган 200 та савдода 1994 йилдагига нисбатан 13 марта кўп ёки 1.5 млрд. АҚШ доллари сотилди.**

1995 йилда Ўзбекистон иқтисодиётида сезиларли таркибий ўзгаришлар рўй берди. Мўлжалланган дастур **бўйича мулкни давлат тасарруфидан чиқариш, хусусийлаштириш, корхоналарни ҳиссадорлик жамиятларига айлантириш, иқтисодиётда монополияга барҳам бериш, унинг нодавлат сектори ҳамда хусусий мулкнинг шаклланиш ва оёққа туриш жараёнлари** давом этди.

Республикада бугунги кунгача **4 мингдан ошиқ** очиқ турдаги акционерлик жамиятлари рўйхатга олинди. Йирик ва ўрта корхоналарни акциялаш бошланди. Эркин сотиш, шунингдек, хорижий сармоядорларга мўлжалланган акциялар ҳажми ортди.

Агар жорий йилнинг биринчи чорагида **200 млн. сўмлик,** иккинчи чорагида **100 млн. сўмлик** акция сотилган бўлса, бу кўрсаткич учинчи чоракда **500 миллион** сўмни ташкил этди.

Бозор ислоҳотларини тезлаштириш мақсадида қимматбаҳо қоғозлар бозори шакллана бошлади.

Аммо, шуни ҳам айтиш лозимки, кўп ҳолларда акциялаш жараёни катта қийинчилик билан ўтмоқда. Сотилган акциялар ҳажми эркин сотувга мўлжалланган жами акцияларнинг **23,3 фоизини** ташкил этди, сотилган акциялардан тушган маблағ жами **55 фоиздан** ошмайди. Акцияларни чет эллик сармоядорларга сотиш иши ҳам кўнгилдагидек эмас. Ушбу йўналишда инвестиция фондлари, фонд биржаси, қолаверса, корхоналар ишида самарадорлик етишмаяпти.

Ҳурматли депутатлар!

Барчамизга яхши маълумки, иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишда **ўрта, кичик ва хусусий тадбиркорликни ривожлантириш биз учун устивор йўналиш ҳисобланади.** Ҳозир республикада **32 минг кичик корхона** мавжуд бўлиб, улар халқ хўжалигининг 22 соҳасида фаолият кўрсатмоқда. **«Хусусий тадбиркорлик ва ташаббусни қўллаб-қувватлаш ҳақида»**ги қонуннинг қабул қилиниши, **«Бизнес фонд», амалий алоқалар маркази, «Мадад»** суғурта жамиятининг тузилиши кичик тадбиркорликни янада ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Ана шу институцион ўзгаришлар натижасида **давлатга қарашли бўлмаган, нодавлат секторнинг иқтисодиётдаги улуши** кескин ошиб бораётир. Мазкур сектор саноат маҳсулотининг **44 фоизини**, қишлоқ хўжалиги маҳсулотининг эса **97 фоизини** ишлаб чиқармоқда. Барча капитал маблағларнинг **44 фоиздан** ортиғи унинг ҳиссасига тўғри келади.

Халқ хўжалигида банд бўлган аҳолининг **64 фоизи** ана шу давлатга қарашли бўлмаган нодавлат секторда ишламоқда.

1995 йилдаги фаолиятимизнинг асосий йўналишларидан бири республиканинг иқтисодий мустақиллигини мустаҳкамлаш, иқтисодиётимизнинг истиқболларини белгиловчи импорт ҳажмларини камайтириш ва экспортга мўлжалланган ишлаб чиқаришларни ривожлантириш сиёсати бўлди.

Шунингдек, устивор тармоқларни тезкорлик билан ривожлантириш мақсадида тармоқлар ва минтақалараро номутаносибликни қисқартириш сиёсати амалга оширилди. Жорий йилда **асос тармоқлари — нефть ва газ саноати, электр энергетика, машинасозлик ва кимё саноати** корхоналари анча барқарор ишлади. Металлургия саноатида, қишлоқ хўжалиги саноати комплексида, енгил ва мебель саноатида ва бошқа бир неча тармоқларда ишлаб чиқариш ҳажмларини ошириш бўйича ижобий силжишлар кўзга ташланди.

Биз **энергетика мустақиллигини таъминлаш** борасида салмоқли натижаларга эришдик. 1995 йилда нефть ва газ конденсатини қазиб олиш қарийб 1,5 баробар ортди. Минерал ўғитлар, тракторлар, газламалар ва бошқа бир қатор буюмлар ишлаб чиқаришда ҳам сезиларли даражада ўсишга эришдик.

1995 йилда мамлакат **ғалла мустақиллигини таъминлаш** йўлида ҳам катта қадам ташланди. Шу мақсадда экин майдонларининг таркибий тузилиши ўзгартирилиб, ғалла майдонларининг улуши **40 фоизга** етказилди. Натижада бу йил **3,3 миллион тонна** ғалла тайёрлашга муваффақ бўлдик.

Қадрли дўстлар!

Мен бир ҳақиқатни айтиб чарчамасам керак. Бунинг мазмуни шуки, **қишлоқда туб ислоҳотлар ўтказиш, қишлоқ хўжалигини тараққий қилдириш, қишлоқ хўжалигида ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш Ўзбекистон иқтисодиётини ривожлантиришнинг асосий омили ва манбаидир.**

Биз буни теран тушуниб олмоғимиз лозим. Шунинг учун ҳам қишлоқда ислоҳотларнинг амалга оширилиши, қишлоқ хўжалигини ривожлантириш бугунги кунда республика учун нафақат иқтисодий, балки ҳаётий аҳамият касб этади. **Янада очиқроқ айтадиган бўлсам, бизнинг келажак ҳаёт-мамотимиз шу масалани қанчалик тез ва қанчалик оқилона ҳал этишимизга боғлиқ. Ҳақиқий иқтисодий мустақилликка эришишнинг бошқа йўли йўқ.**

Яна такрорлайман, фақат қишлоқни ривожлантириш, қишлоқ аҳолисининг турмуш даражасини яхшилаш асосидагина иқтисодиётимизнинг барқарор тараққиётига эришиш, халқимизнинг фаровон ҳаётини таъминлаш мумкин.

Бунинг учун эса қишлоқ хўжалиги билан боғлиқ бўлган барча муассаса ва ташкилотлар, барча фаолларимиз мана шу соҳадаги ислоҳотларни муваффақиятли амалга ошириш учун жон куйдириб, бор куч-ғайратларини ишга солишлари лозим.

Қишлоқда ислоҳотларни муваффақиятли ўтказишнинг асосий гарови бўлмиш бир масала борки, бу ҳақда биз илгари ҳам кўп гапирганмиз. Бу — қишлоқ хўжалигида банд бўлган ошиқча ишчи кучларини бошқа соҳаларга жалб этиш масаласидир.

Бугунги кунда қишлоқ хўжалигида 3,8 миллион киши ёки Ўзбекистон иқтисодиётида фаолият кўрсатаётган барча меҳнатга лаёқатли аҳолининг 46,5 фоизга яқин қисми ишлаяпти.

Ҳисоб-китоблар шуни кўрсатадики, бугун олинаётган қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари миқдорини ишловчилар сонини 1,5 -2 миллион кишидан оширмаган ҳолда ҳам олиш мумкин. Яъни бугун биз ишлаб чиқаришга мутлақо зарар етказмаган ҳолда 2 миллионга яқин кишини бу соҳадан озод этишимиз мумкин.

Соддароқ қилиб айтадиган бўлсак, бугун ишлаб чиқариш бригадаларида 80-100 одам қўл учида бажараётган ишни шунча кишининг ярми ёки учдан бир қисми ҳам бемалол, эмин-эркин уддалаши, эплаши мумкин.

Такрорлаб айтаман: бугун қишлоқ далаларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулот ҳажмини сақлаб қолган ҳолда, иш билан банд одамларнинг сонини камайтириб, уларнинг иш унумини ва даромадини камида 2 марта ошириш мумкин.

Ва, ҳеч шубҳасиз, меҳнат интизоми ва иш самараси яхшиланади. Мавжуд машина ва ускуналардан фойдаланиш самараси ўсади, меҳнатни механизациялаш кўлами кенгаяди.

Кўпчилик ривожланган мамлакатлар тажрибаси бу ҳақиқатни тасдиқлаб турибди. Мана, АҚШ, Германия, Голландия, Франция, Япония, Жанубий Корея ва бошқа мамлакатларни олиб қарайлик. Бу мамлакатларнинг қишлоқ хўжалигида ялпи ишлаб чиқаришда банд бўлган меҳнатга лаёқатли кишиларнинг сони 4-5 фоиздан ҳам ошмайди. Улар ишлаб чиқараётган маҳсулот ҳажми нафақат мамлакатнинг ўз эҳтиёжини қоплаб қолмасдан, балки четга экспорт қилиш имконини ҳам беради.

Барча муаммо шундаки, биз ошиқча кишиларни қишлоқ хўжалигидан озод қилиб, уларни қаерга жойлаштиришимиз мумкин?

Бу масалани ечишнинг ягона йўли бор.

Биз бу йўл ҳақида ҳам илгари кўп бор гапирганмиз. Унинг моҳияти шуки, қишлоқ жойларига саноатни олиб бориш ва кенг жорий этиш, янги кичик ва ўрта корхоналарни қуриш, янги иш жойларини яратиш зарур.

Ҳаммомлар қуриш керак, сартарошхоналар қуриш керак, устахоналар қуриш керак, суратхоналар қуриш керак. Қишлоқ аҳолиси учун маиший хизматнинг бошқа ҳамма турларини ҳам муҳайё этиш лозим. Қишлоқ жойларда банк, суғурта тизимларининг бўлимлари, агросервис нуқталари, хуллас, бозор инфраструктураси яратилиши шарт.

Лўнда қилиб айтганда, хизмат кўрсатиш тармоғини кенг ривожлантириш, кичик бизнесга, хусусий тадбиркорликка кенг йўл очиб бериш талаб этилади.

Бу ишни ташкил этиш вазифаси кимнинг зиммасига тушади? Албатта, биринчи навбатда вилоят ва туман ҳокимларининг, хўжалик раҳбарларининг зиммасига тушади.

Бугун масалани шу тарзда кескин қўйиш пайти етди: **бу вазифани уддалай олмаган кишининг раҳбар бўлиб ишлашга маънавий ҳаққи йўқ.** Чунки бутун ислоҳотларимиз тақдири, миллионлаб инсонларнинг тақдири шу масалани ечиш, ҳал қилиш билан чамбарчас боғлиқдир.

Биз **ижтимоий соҳада** — Ўзбекистон иқтисодиётини ислоҳ қилиш борасидаги кўп қиррали фаолиятимизнинг марказида **инсон, мустақил ватанимиз фуқароси** туриши керак деган олижаноб ниятдан келиб чиқиб иш кўрдик. Шунинг учун ҳам амалга оширилаётган ислоҳотларнинг асосий мақсади ҳар бир фуқаронинг шахс сифатида шаклланиши учун, ўз қобилиятини, ўз талантини ишга солиб ҳаётини янада яхшилаш, маънан бойиши учун барча имкониятни яратиб беришдан иборатдир.

Шу билан бирга бозор муносабатларига ўтиш, бошқа мамлакатлар тажрибаси кўрсатаётганидек, осон, чигалсиз, ижтимоий қийинчиликларсиз кечмас экан. Бу — бугунги куннинг аччиқ ҳақиқати десак ҳеч қандай хато бўлмас.

Шунинг учун давлатнинг бу жараёндаги энг муҳим вазифаси ана шу **қийинчиликларни имкон бори қадар юмшатиш, аҳолининг ижтимоий ночор қатламларини қўллаб-қувватлаш** ва уларнинг янги ҳаётий шароитга мослашиши учун зарур ёрдам кўрсатишдан иборатдир.

Биз буни ҳеч қачон унутмаслигимиз керак ва унутмаймиз ҳам. Қолаверса, бозор муносабатларига ўтаётган бошқа давлатлар билан таққосланганда, биз амалга ошираётган сиёсатнинг энг афзал жиҳатларидан бири ҳам худди шундадир.

Бу соҳада охирги йилларда биз муайян ишларни қилдик. Ёдингизда бўлса, миллий валютани муомалага киритиш чоғида, нархга эркин тус беришнинг якунловчи босқичига ўтиш пайтида аҳолининг харид қобилиятини ҳимоя қилиш учун биз деярли бутун аҳолига компенсация, яъни қоплаш тўловларини жорий этдик. Кейинроқ бу тўловларни ишчиларнинг асосий иш ҳақига, пенсия, стипендия ва нафақа таркибига киритдик.

Бугун биз, **энг қийин босқичда, яъни нарх-навога эркин тус бериш даврида меҳнаткашларнинг манфаатларини ҳимоя қилаолдик,** дейишимиз мумкин.

Мамлакатда аҳолини ижтимоий жиҳатдан қўллаб-қувватлаш ва муҳофаза қилишнинг кўп усуллари ва воситалари вужудга келди ва улардан фойдаланилмоқда.

Ижтимоий йўналишдаги сиёсатни ўтказишнинг натижаларидан бири шуки, сўнгги йиллар давомида иш ҳақи, шу жумладан, унинг энг кам миқдорини, пенсиялар, стипендиялар ва нафақалар миқдорини мунтазам қайта кўриб чиқиш орқали аҳолининг даромадларини муайян даражада сақлаб туришга, бу йил эса чинакам даромадларнинг бир оз кўпайишини таъминлашга муваффақ бўлдик.

Оилага ижтимоий жиҳатдан мадад бериш ижтимоий сиёсатимизнинг негизидир.

Сўнгги вақтда оналарга болаларни боқиш учун нафақа (бундай нафақа тўлаш муддати икки йилга қадар узайтирилди), 16 ёшгача болали оилаларга ота-онанинг ва умуман оиланинг даромадлари миқдоридан қатъи назар, бир йўла тўланадиган нафақа каби янги нафақалар жорий этилди.

Давлат 1994 йилнинг октябридан бери муҳтож оилаларга фаол ёрдам бермоқда. Бунинг учун фуқароларга ўзини ўзи бошқариш органлари — маҳаллалар орқали ижтимоий-моддий мадад бериш усули йўлга қўйилди. Шуни ҳам айтиш зарурки, нафақаларнинг сўнгги икки тури, энг кам иш ҳақи миқдори билан бевосита боғлиқ бўлиб, бу миқдорнинг ўзгариши, нафақалар ана шу турлари миқдорининг ўз-ўзидан кўпайишига олиб келади.

Оилага мадад беришнинг биз амалга оширган янги йўли ўзаро ёрдам ва бир-бирига мадад бериш миллий анъаналарини тўлароқ ҳисобга олади ва фойдаланади. Моддий ёрдам кўрсатиш тўғрисида қарор қабул қилиш демократизмни ва ошкораликни таъминлайди.

Шу йилнинг тўққиз ойидагина ўзини ўзи бошқариш органлари орқали фуқароларга моддий ёрдам сифатида **бир миллиард сўмдан кўпроқ** пул тўланди, 800 мингдан ортиқ оила моддий ёрдам олди.

Сиёсий, иқтисодий, ижтимоий ва маънавий соҳадаги маълум ютуқлар фуқароларнинг ижтимоий кайфиятига, психологиясига ижобий таъсир қилмоқда.

Айтиш мумкинки, дастлабки вақтда кишиларнинг онгида ва хулқ-атворида мавжуд бўлган айрим ишончсизлик, иқтисодиёт соҳасида юз бераётган воқеалар таъсиридан ўзини йўқотиб қўйишдан қутулдик. Ҳозирги пайтда аҳоли кенг табақаларининг иқтисодий воқеликка аста-секин ижтимоий мослашиш жараёни намоён бўлмоқда. Халқимизнинг маънавий қиёфасини эса ҳамиша унга хос бўлган барқарорлик, тинчлик, тотувлик ва ижтимоий адолатга интилиш каби асосий қадриятларга садоқат белгилайди.

Ҳурматли депутатлар!

Ниҳоясига етиб бораётган йилнинг натижаларига умуман якун чиқариб, айтишимиз мумкинки, **1995 йил мақсадларимизга эришиш ва ислоҳотлар вазифаларини амалга ошириш учун яхши пойдевор яратди.**

Шу сабабли, ҳозир биз мустақил республикамиз учун янги 1996 йил иқтисодиётини ривожлантириш ва халқ фаровонлигининг юксалиши учун шарт-шароит яратиш томон бурилиш йили бўлиши керак, деб ишонч билан айта оламиз. Яъни ҳаётимизнинг барча соҳаларида миқдор ва сифат кўрсаткичларини ошириш билан боғлиқ янги вазифаларни бажаришга ўтадиган пайт келди.

Иқтисодиётимиз тараққиётидаги бу янги ўзгариш ва тамойиллар бизнинг олдимизга янги вазифаларни қўймоқда.

Ҳўш, буларнинг энг муҳими нималардан иборат?

Макроиқтисодиётни барқарорлаштириш билан бир қаторда миллий валютани мустаҳкамлаш, унинг жорий ва тўла алмашадиган бўлишига эришиш келгуси йиллардаги бизнинг биринчи ва асосий вазифамиздир. Аслини олганда, бу иқтисодий вазифагина эмас, ҳозирги пайтда ижтимоий-сиёсий аҳамиятга молик вазифага айланмоқда, чунки иқтисодиётнинг юксалиши ҳам, аҳоли турмуш даражаси ҳам, давлатнинг обрў-эътибори ҳам шу вазифанинг бажарилишига боғлиқ.

Шундай савол туғилади — **биз бу жуда қийин ва мураккаб вазифани ҳал қила оламизми?**

Ҳисоб-китобларимиз ҳамда бу вазифани ҳал этиш учун барпо қилган ва тўплаган салоҳиятимиз ҳозир ўз олдимизга ана шундай вазифани қўйишимиз ва уни бажаришимиз мумкинлигини кўрсатмоқда.

Бунинг учун нима қилиш керак?

Биринчи навбатда сўмнинг харид қувватини ошириш учун истеъмол бозорини керакли моллар билан тўлдириш, аҳолининг эҳтиёжларини қондирадиган **ва хориждан келтирилаётган моллар билан рақобат қила оладиган ўз маҳсулотимизни ишлаб чиқаришга зўр бериш** зарур бўлади.

Иккинчидан, янги йилда **валюта захираларини кўпайтириш** чораларини кўришимиз керак. Бунинг учун республиканинг экспорт имкониятларини кенгайтириш, корхоналарнинг экспорт қилинадиган маҳсулотлар ишлаб чиқариш, жаҳон бозоридан мустаҳкам жой олиш жараёнларини чуқурлаштириш лозим. **Экспорт қилинадиган молларни бутун чоралар билан кўпайтириш** ва шу ҳисобдан валюта тушумларини ошириш учун ўзимизга боғлиқ бўлган ҳамма ишни қилишимиз керак.

Учинчидан, ёнилғи-энергия манбаларини, кўпгина ускуна ва асосий озиқ-овқат маҳсулотларини четдан сотиб олишни камайтириш, уларни ўзимизда ишлаб чиқарилган маҳсулот билан алмаштириш, ташқи савдо балансини мустаҳкамлашнинг муҳим жиҳатидир. Бу жараён **энергия манбалари ва асосий озиқ-овқат маҳсулотларини четдан сотиб олишни энг кам зарур миқдорга қадар камайтиришга** олиб бориш лозим.

Биз бунга эриша оламизми? Бемалол эриша оламиз. Чунки сўнгги йиллар тажрибаси шуни кўрсатиб турибди.

Тўртинчидан, капитал бозорининг барча воситаларидан фойдаланган ҳолда, Ўзбекистоннинг **қимматли қоғозлар бозорини ривожлантирган ҳолда,** аҳоли маблағларини, шунингдек, корхоналарнинг вақтинча эркин маблағларини жалб этиш бўйича амалга ошираётган ишларимизни тубдан қайта кўриб чиқишимиз зарур.

Биз 1996 йилда харажатларни қисқартириш, ортиқча пул чиқаришни — эмиссияни, хусусан, шу борада **аҳвол оғир бўлган жойлардаги эмиссияни камайтириш** бўйича бошлаган қатъий ишимизни давом эттиришимиз керак, албатта.

Белгиланган тадбирларни амалга ошириш, алмашув курсини барқарорлаштириш, миллий валютани мустаҳкамлашда ўз самарасини кўрсатиши лозим. Бу, яқин орада республикага сармояларни жалб этиш учун мақбул шарт-шароит яратиш, миллий хўжалигимизнинг жаҳон хўжалиги билан алоқасини мустаҳкамлашга имкон беради.

Миллий валютамизни мустаҳкамлаш ва унинг эркин муомаладаги қувватини ошириш **иккинчи устивор вазифа — пул қадрсизланишини кескин равишда камайтириш** билан бевосита боғлиқдир.

Бошқача айтганда, 1995 йилда бошланган иқтисодиётнинг макроиқтисодий, яъни умумиқтисодий кўрсаткичларининг мувозанатини таъминлаш, энг аввало, **пул бирлигининг нақд ва нақдсиз муомалада назоратсиз равишда ошиб кетишига йўл қўймаслик,** кредит эмиссиясини кескин чеклаш керак.

Ўзаро тўланмаган маблағлар, дебитор ва кредитор қарзлар манбаи ва сабабларини бартараф этиш, капитал бозорини жадал ривожлантириш ҳамда пул қадрсизланишини жиловлашга қаратилган бошқа кескин чора-тадбирларни амалга оширишни назарда тутувчи сиёсатни давом эттириш зарур.

Пул қадрсизланишини бартараф этиш банк фоиз ставкасининг қисқаришига, банк, молия-кредит оборотининг жонланишига, кенгайтирилган қайта ишлаб чиқариш учун зарур шароитларни барпо этишга, янги корхоналар қуриш, янги иш жойларининг очилиши, сармояларнинг ошишига имкон туғдиради. Энг муҳими — аҳолининг аниқ даромади ўсишига олиб келади.

Иқтисодиётимизнинг келажаги кўп жиҳатдан биз бугун **хорижий сармояларни** қай даражада кўпроқ жалб этишимизга боғлиқ. Миллий валютамизнинг ҳолати, устувор соҳаларнинг ривожланиши, иқтисодиётимизга янги технологиялар ва материалларни жалб этиш ҳам маълум даражада бу билан боғлиқ эканини унутмаслигимиз лозим. Иқтисодиёт фақат унинг фондлари янгиланиб турганида, янги технологиялар жорий этилганида, янги қувватлар ишга туширилганда ривожланиши мумкин. Бу — исбот талаб қилмайдиган ҳақиқатдир.

Зикр этилмиш масалаларни ҳал этишда **капитал қурилишини жонлантириш** дастури ҳамда **республикамиз иқтисодиётига кириб келаётган сармояларни рағбатлантириш** муҳим ўрин тутади.

Ҳурматли депутатлар!

1996 йилдаги муҳим вазифа — **иқтисодиётимизни таркибий жиҳатдан янгилаш йўлини давом эттиришдан иборат.** Биз барчамиз таркиб жиҳатидан янгилаш — республикамизнинг иқтисодий мустақиллигини таъминлашнинг муҳим омили эканини чуқур англашимиз лозим.

Иқтисодиётнинг бизга мерос бўлиб қолган тузилмаси СССР манфаатларини ҳисобга олган ҳолда барпо этилган эди. У Иттифоқ миқёсида меҳнат тақсимлашга йўналтирилган бўлиб, бу тузилмада Ўзбекистон хомашё минтақаси — қуйруғи ҳисобланар эди, холос.

Республикамиз мустақиллиги халқ хўжалиги тузилмасида мутлақо ўзгача янгиликлар бўлишини тақозо этади. Биз тузилмани янгилаш мураккаб, қийин ва узоқ давом этадиган жараён эканини яхши биламиз. Бу иш улкан маблағ ва саъй-ҳаракатларни талаб қилади.

Бироқ тузилмаларни қайтадан янгиламасдан туриб, ўз иқтисодиётимиз ва ишлаб чиқариш кучларимизга суянмасдан туриб, биз иқтисодий мустақилликка эриша олмаймиз, меҳнатнинг халқаро тақсимотидаги ўз муносиб ўрнимизга, бинобарин, халқимизнинг муносиб турмуши учун зарур шарт-шароитга эга бўла олмаймиз.

Тузилмани янгилаш сиёсатимизнинг бош мақсади — юксак технологиядан фойдаланиладиган, самарали ва сафарбарлик йўналишидаги бозор иқтисодиётини барпо этишга асосланган мустақил иқтисодиётни шакллантиришдан иборатдир.

Бу сиёсатни амалга оширишда асосий эътибор — **ривожлантирилиши лозим бўлган устувор йўналишларни белгилашга,** яъни энг аввало иқтисодиётимизнинг келажагини, илмий-техник тараққиётни ривожлантириш суръатини белгилайдиган, том маънода, **жаҳон бозоридаги ўз ўрнимизни эгаллашга имкон берадиган соҳаларни, тармоқларни ривожлантиришга** қаратилиши лозим.

Ҳар бир вилоят, ҳар бир туманнинг ресурс ҳамда иқтисодий имкониятларидан тўла ва самарали фойдаланиш, ҳудудий номутаносибликларни бартараф этиш мақсадида **иқтисодиётимизнинг ҳудудий таркибини такомиллаштириш** — тузилмаларни янгилаш сиёсатининг энг муҳим йўналиши ҳисобланади.

Бу масалада Қорақалпоғистон Республикаси, Хоразм, Сурхондарё, Сирдарё ва Жиззах вилоятлари сингари минтақаларни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратиш зарур.

Бозор инфраструктураси — тижорат банклари тизими, суғурта компаниялари, аудиторлик хизматлари, коммуникацияларнинг зарур тизимларини жадаллик билан шакллантириш — тузилмаларни янгилаш сиёсатимизнинг таркибий қисми ҳисобланади.

Иқтисодиётимизнинг янги тузилмасини шакллантириш — тезда, ўз-ўзидан амалга ошадиган жараён эмас, албатта. **Бу ишда давлат бундан кейин ҳам асосий ислоҳотчи вазифасини бажариши, иқтисодиётнинг устувор тармоқ ва соҳаларига сармояларни жалб этишнинг кучли амалий воситаларини барпо этиши лозим.**

Ҳурматли депутатлар!

Сизларнинг эътиборингизни бугунги ҳаётимиз ва келажагимиз учун ўта муҳим аҳамиятга молик бўлган бир масалага қаратмоқчиман. Юртимизда бошланган давлат қурилиши, ижтимоий-сиёсий ва иқтисодий туб бурилишлар, жамиятни янгилаш жараёни кўп жиҳатдан **мамлакатимизда мулкдорлар синфини шакллантириш масаласини ҳал этиш билан чамбарчас боғлиқдир.**

Республикамиз жамиятда бозор муносабатларини қарор топтирган ҳолда иқтисодий ислоҳотлар йўлидан дадил қадам ташламоқда. Лекин биз шуни теран англаб олишимиз керакки, бозор ва бозор муносабатларини мулк эгалари пайдо бўлмасдан тасаввур қилиш мумкин эмас. Бозор, иқтисодий эркинлик ўзига хос кишилар — мулк эгаларисиз амал қилолмайди.

Инсоният тарихи шуни кўрсатадики, айнан ана шу табақага мансуб одамлар туфайлигина жамиятда барқарорлик, фаровонлик, тараққиёт асоси қарор топади. Мисол учун ҳар қандай иқтисодий ривожланган мамлакатни олиб кўрайлик. У ерда ҳал қилувчи куч — ана шу мулкдорлар синфи ҳисобланади. Аммо **қаерда аҳоли таркибида ҳақиқий мулк эгаси бўлган одамлар ҳиссаси деярли катта бўлса, биринчи навбатда ўртача мулк эгалари, ўша ерда иқтисодиёт барқарор ривожланади. Чунки мулк эгаси, қўлидаги мулкка хиёнат қилмайди, бу мулкнинг катта-кичиклигидан қатъи назар, уни авайлайди, ўз моддий фаровонлигининг манбаи деб билади.**

Шунинг учун ҳам, биз бозор ҳақида гапирар эканмиз, аввало ана шу бозорни яратадиган одамларни назарда тутишимиз керак. Агар жамиятнинг демократик йўлдан изчил ривожланишининг иқтисодий асосини хилма-хил шаклдаги мулк ташкил этса, нуфузли, таъсирчан ўртача мулкдорлар табақаси унинг сиёсий асоси бўлиб хизмат қилади.

Азиз дўстлар!

Одамлар қачон ўзини ҳақиқий мулкдор деб ҳис этади? Улар, ҳар бир фуқаро бирон бир шаклда муайян мулк — кўчмас мулк, ер участкаси, кичик корхонанинг эгаси хилма-хил касбу кор, ҳунармандлик, тижорат, умуман тадбиркорлик билан шуғулланишда ўзини мулкдор ҳисоблайди. Ёки у ана шундай мулкларнинг эгаларидан бири — акционер, бошқача айтганда, ўзига даромад келтирувчи акция, қимматбаҳо қоғоз соҳиби бўлиши керак. Шундагина одамларда мамлакатимизда амалга оширилаётган ижобий ўзгаришларга, ислоҳотларга қизиқиш уйғонади. Ана шундагина улар ислоҳотларни олға юритувчи фаол кучга айланади.

Улар ўзлари пай, акциялар орқали эга бўлган корхоналар, тижоратлар, банклар, бошқа тузилмаларнинг ривожланиши учун ўз маблағларини сарф этадилар. Шу боисдан ҳам уларнинг қандай ишлашига бефарқ қарай олмайдилар. Бошқача айтганда, бу одамларнинг ҳаёти, оиласининг фаровонлиги мазкур корхоналар, банклар, молиявий тузилмаларнинг қандай ишлаётганига, улар даромад келтирадими ёки зарар кўриб ишлайдими — ана шунга боғлиқ бўлиб қолади.

Биз бу ижтимоий қатлам, бундай синфнинг мустаҳкамланишини давлатимиз иқтисодий қудратининг янада юксалиши, жамиятимизда ижтимоий-сиёсий барқарорликнинг таъминланиши, демократик қадриятларнинг ўз ўрнига қўйилиши билан боғлаймиз.

Шундай савол туғилади: қандай омил ва манбалар эвазига мулкдорлар синфини шакллантириш мумкин?

Аввало кичик ва хусусий тадбиркорликни кенг ривожлантириш бу муаммони ҳал этишда муҳим аҳамият касб этади. **Бу — биринчи шарт.** Ишончим комилки, агар биз зарур шарт-шароит яратиб бера олсак, Ўзбекистонда хусусий тадбиркорлик ниҳоят даражада тез ва кенг тараққий топади.

Бунинг учун бизда барча шарт-шароит мавжуд. Агар тарихга теранроқ назар ташласак, бозор муносабатлари дастлаб қайси маконда юзага келганини аниқлаш ўта мушкул эканини кўрамиз. Қадим замонларда Шарқда — тижорат ва ҳунармандчилик билан бадавлат шаҳарлар ўлкасида бу муносабатларнинг кўплаб тарихий изларини учратиш мумкин.

Айтайлик, Мағрибу Машриқни боғловчи муҳим савдо йўллари айнан шу замин орқали ўтади. Машҳур савдогарларнинг ана шу заминда етишиб чиққанлиги ҳам тижорат аввало Шарқда дунёга келган деб тахмин қилишимизга асос бўла олади.

Ўша замонларда ҳунармандлар, халқ усталари, савдогарлар ва тадбиркорларнинг нечоғлик ҳурмат-иззатга сазовор бўлгани, қандай нуфуз ҳамда имтиёзлардан фойдаланганликларини алоҳида таъкидлаш ўринлидир. Ота-боболаримиз буни яхши биладилар. Бозор муносабатлари ҳақида гапнинг мағзини айтадиган бўлсак, биз унинг сарчашмаларига, бу соҳадаги ўз анъаналаримизга, аждодларимизнинг бой тажрибаларига қайтяпмиз.

Халқимизнинг ана шу тарихий тажрибаларга асосланган муносабати, дунёқараши бугунги кунда кичик корхоналар ва тадбиркорлик тармоғини кенг ривожлантириш учун кучли туртки бера олиши мумкин. Бу йўл билан бозор конъюнктурасига изчил таъсир кўрсатиб, зарур истеъмол молларини кўпайтиришга шароит яратиб, янги иш ўринлари ташкил қилибгина қолмай, ташқи бозорга ҳам фаол аралашган ва рақобатлаша бошлаган бўлур эдик.

Айтиш керакки, бундай ривожланиш бугун Ўзбекистонда, том маънода, бошланган, аммо у давлат, қонунчилик ва жамият томонидан тубдан қўллаб-қувватланиши керак.

Мулкдорлар синфи шаклланишининг иккинчи манбаи — қимматбаҳо қоғозлар бозорини ривожлантириш, унга бўлган ишончни мустаҳкамлашдан иборат. Бу биз учун янгича бир ёндошувдир. Ўтган йиллар мобайнида биз бу жабҳага яқинроқ ёндошмаган, шуғулланмаган эдик.

Бозор иқтисодиёти тараққий этган мамлакатлар тажрибаси кўрсатяптики, ҳақиқий ўрта мулкдорлар табақасининг асосий қисми уларнинг пул маблағларини қимматбаҳо қоғозларга, кишилар учун манфаатли бўлган ҳар хил омонатларга, банк депозитларига жалб этиш йўли билан юзага келади.

Тан олиш керак: бугунги кунда мазкур йўналиш, таассуфлар бўлсинки, катта қийинчиликлар билан суст ривожланмоқда. Бунинг асосий сабаби ушбу жабҳада зарурий шарт-шароитлар ташкил қилинмаганидадир.

Тўғри, бунинг учун ҳуқуқий база амалда яратиляпти, қонунчилик нормалари қабул қилинди, имтиёзлар тизими ишлаяпти, шунингдек иқтисодий замин ҳам мавжуд — корхоналарни акциялаш жараёни фаол бормоқда. Ишлаб чиқариш барқарорлашмоқда, инфляция камаймоқда.

Аммо бугунги кунда қимматбаҳо қоғозлар билан ишлашга етарли иштиёқ йўқ. Бу борада тажрибамиз озлиги сезилмоқда. Бу ғоялар юртимизнинг ҳозирги замон фуқаролари мафкурасига, онгига секинлик билан сингмоқда.

Оддий қилиб айтганда, совет даври тарбиясини кўрган кўпчилик кишиларимиз дивиденд, акция ва қимматбаҳо қоғозлар бўйича даромад олиш мумкинлигини тасаввурларига ҳам сиғдира олмайдилар. Тан олиш керакки, кишиларимиз ҳозирча, ана шуларнинг ҳисобига оила даромадини салмоқли даражада кўпайтириш, ўзининг фаровонлигини таъминлаши мумкинлигини тушуниб етмайдилар.

Шуни чуқур англашимиз шартки, биз қандай шарт-шароит яратмайлик, одамлар қимматбаҳо қоғозлар — бу оиланинг изчил даромад манбаи эканини ўз кўзи билан, аниқ мисолларда кўрмас эканлар, бу тасаввурни ўзгартириш қийин бўлади. Буни эса биз тезлик билан ва ёрқин мисолларда одамларга кўрсатишимиз керак.

Шу йил охирига келиб, кўплаб акционерлар ўзларининг сотиб олган акция ва пайлари эвазига дивиденд, яъни даромад олишлари керак. Ҳиссадорлик корхоналарининг, бирлашмаларининг, айниқса банкларнинг раҳбарлари шуни чуқур англаб етишлари кераккки, бу муҳим масалани ташкил қилиш, охирига етказиш уларнинг зиммасида нафақат иқтисодий, балки сиёсий моҳиятга эга бўлган жуда катта масъулият бўлиб турибди. Бу масалани биз қаттиқ назоратга олишимиз керак.

Биз кишилар онгига қимматбаҳо қоғозлар ҳам аслида мулкка эгалик қилиш шакли эканини сингдиришимиз керак.

Қадрли дўстлар!

Бизда аҳолининг кўп қисми қишлоқда яшайди. Ўринли бир савол туғилади: хўш, қишлоқ хўжалиги соҳасида банд бўлган ҳар бир меҳнатчи қай даражада ўзини мулкдор деб, хўжалик мулкининг, бу хўжалик эришган соф даромадга шерик деб ҳис этаяпти?

Қишлоқдаги ислоҳотларни биз энг аввало деҳқонда эгалик ҳиссини тарбиялаш билан боғлиқ деб биламиз. Ана шу мақсадда давлат хўжаликларини қайта ташкил этдик. Уларни жамоа хўжаликлари, кооперативларнинг турли шаклларига айлантирдик. Қишлоқда кооперативлаш ишларини тараққий эттиришни бошладик. Бироқ, очиғини айтиш керак: қишлоқда ислоҳотлар суст бормоқда ва ҳозирча кутилган натижаларни бермаяпти. Назаримда, қишлоқдаги ислоҳотлар жараёнига янги туртки бериш, жамоа хўжалиги каби кооператив хўжаликнинг асл моҳиятини тиклаш ва бу хўжалик ишчиси ўзини хўжайин деб ҳис этиши учун шарт-шароитлар яратиш вақти етди.

Ҳўш, бу нимани англатади?

Биз мулк ўз эгасини топиши кераклиги ҳақида кўп гапирамиз. Таассуфки, бунда баландпарвозлик, умумий гаплар жуда кўп. Амалий ҳаётда эса бу масалалар ўзининг керакли ечимини топмаётганига гувоҳ бўламиз.

Ҳа, биз фермерлар, деҳқон хўжаликларини ривожлантириб келдик ва бундан кейин ҳам уларни қўллаб-қувватлаймиз. Улар учун зарур шарт-шароитларни яратаверамиз. Аммо бугун гап бошқа нарса ҳақида боради.

Қишлоқ хўжалиги корхоналарида, — мен хўжаликларни ва қайта ишлаш корхоналарини назарда тутяпман, — **меҳнат қилаётган ҳар бир меҳнаткаш хўжалик эга бўлган асосий фондлар ва мулкнинг умумий қийматидаги ҳар бир хизматчи пайи ёки ҳиссасини (улушини) белгилаб берадиган сертификатлар — қимматбаҳо қоғозлар тизимини жорий этиш вақти келди. Шу йўл орқали ҳар бир меҳнатчи бу хўжаликнинг умумий, кооператив мулкининг ҳақиқий ҳамсоҳиби бўлиши билан боғлиқ масалаларни ечиш пайти етди, демоқчиман.**

Бугунги кунда ҳаётимизда мавжуд ҳолатни тасаввур қилсак. Бир томонда — хўжалик ва унинг умумий мулки. Иккинчи томонда — жамоа хўжалиги ишчиси, шу хўжаликнинг аъзоси.

Энди, жамоа хўжалиги аъзоси ўша хўжалик ихтиёрида бўлган бойлик — фондлар, меҳнат қуроллари, ернинг ҳамсоҳиби сифатида ўз иштироки ҳиссасини қандай аниқлайди? Бинобарин, хўжалик олган ўша фойда, якуний натижалардаги ўз ҳиссасини қандай аниқлай олади?

Аслида умуман аниқлай олмайди. Чунки жамоа хўжалиги ишчисига унинг даромади амалда эскичасига, алмисоқдан қолган тизимга асосан ажратилмоқда.

Афтидан, барча асосий фондларнинг — ернинг, ускуналарнинг, машина ва механизмларнинг умумий қийматидан келиб чиққан ҳолда кооператив хўжаликнинг ҳар бир аъзосига унинг ҳиссаси, пайини аниқлаш пайти етди. У ана шу ҳиссаси ва пайига мувофиқ сертификатни, яъни қимматбаҳо ҳужжатни қўлига олиш керак.

Пай, содда қилиб айтсак, маълум жамоа хўжалиги ишчисининг шу хўжалик мулкидаги ҳиссаси, улуши деганидир. Унинг ҳажми қанча бўлишига қараб жамоа хўжалиги ишчиси хўжаликнинг якуний фойдасидан бир қисмини, ўз фоизини, фойданинг ўзига тегишли қисмини олиши мумкин.

Бунда хўжаликнинг бўлинмас фонд деб аталувчи жамғармасини сақлаб қолиш лозим бўлади. Чунки шу бўлинмас фонд ишлаб чиқаришни қайтадан бошлаш, яъни ўғитлар, янги ускуналар сотиб олишни, мелиорация ишларини ўтказишни таъминлаш учун зарурдир. Мактаб, маданият ва соғлиқни сақлаш муассасаларини қуриш учун зарурдир.

Менимча, бу пайларни қайтадан сотишга йўл қўйиб бўлмайди. Улар ёпиқ турдаги акционерлик жамиятининг, хўжаликнинг ички мулкидек бўлиб қолади. Пайларни хўжалик аъзолари ўртасида қайтадан тақсимлаш мумкин бўлар, лекин сотиш мумкин эмас. Равшанки, жамоа ҳар бир аъзосининг улуши — пайини аниқлаш энг қийин ва энг мураккаб масала. Лекин уни ҳал қилиш мумкин. Жамоа ҳар бир аъзоси улуши миқдорини хўжалик жамоаси умумий йиғилишида низомга ва ишлаб чиқилиши лозим бўлган асосланган меъёрлар — нормаларга қараб ҳал қилади. Ана шунда ва фақат шундагина хўжалик мол-мулкини асрашдан, ишлаб чиқаришни муваффақиятли юритиб, катта фойда олишдан чинакам манфаатдор мулк эгаси пайдо бўлади.

Колхозчи, кооператив аъзоси қўлида сертификат бўлса, ўзининг улуши қанчалигини ва хўжалик қанчалик яхши ишласа ўз пайига мувофиқ шунча кўпроқ даромад олишини билади. Дарвоқе, собиқ Иттифоқ ҳудудидаги айрим мамлакатларда ва хорижда ҳам ана шундай тажриба мавжуд.

Биз яхши тушунамизки, бундай тартибни ҳаётда амалга ошириш осон иш эмас, албатта. Бу масалаларнинг ҳаммаси жиддий равишда ўйлаб ишлаб чиқишни талаб қилади. Олимларимиз, мутахассисларимиз, вилоятлар, туманлар, хўжаликлар, Қишлоқ хўжалик вазирлиги раҳбарлиги бу муаммони ўрганиб ўз таклифларини киритадилар деб ўйлайман.

Ҳурматли депутатлар!

Бозор муносабатлари ва иқтисодиётдаги таркибий ўзгаришлар чуқурлашган сари аҳолининг турмуш даражасига таъсир қиладиган камчиликлар ҳам сўзсиз пайдо бўлишини назарда тутишимиз керак. Шу сабабли кучли ижтимоий сиёсатни унутмаслигимиз лозим. **Ижтимоий муҳофаза воситаларини янада мустаҳкамлаш учун аниқ йўналишини кучайтириш зарур.**

Мен, аввало, жамиятимизда одамларнинг ижтимоий жиҳатдан кескин табақаланишига йўл қўймасликни, яъни бой-бадавлат одамлар билан бир қаторда ночор ва қашшоқ кишилар пайдо бўлишига, аҳолимиз социал тоифалари ўртасидаги асоссиз тафовут ҳаддан ташқари катта бўлишига, уларнинг ўртасида қарама-қаршилик пайдо бўлишига йўл қўймасликни кўзда тутяпман.

Ҳозирги қийин даврда аҳолига ижтимоий мадад бериш юзасидан 1996 йилда амалга ошириладиган чора-тадбирлар самарадорлигини янада кўпроқ ошириш лозим бўлади.

Фикримизча, ҳисоб-китобларимизга қараганда, бюджет ти-

(Давоми 3-бетда).

БУНЁДКОРЛИК — ФАРОВОН ҲАЁТ АСОСИ

(Охири. Боши 1-, 2-бетларда).

зимида ҳам, хўжалик ҳисобидаги корхоналарда ҳам ишлаётган меҳнатчиларнинг иш ҳақи ортиши лозим. Пенсиялар, нафақа ва стипендиялар тарзидаги тўловлар ҳам кўпаяди. Аввало болаларга берилаётган ижтимоий тўловлар, маҳалла комитетлари орқали муҳтож оилаларга кўрсатилаётган ижтимоий ёрдам кўпайтирилади. Бозор истеъмол моллари билан тўлдирилган сари иш ҳақининг энг кам миқдори ҳам оша боради. Шунга мувофиқ равишда ижтимоий ёрдам ва мададнинг барча турлари ҳам оша боради.

Шу ўринда мен меҳнаткаш инсон манфаатларини ҳимоя қилиш учун ҳамма ишни қилишимиз лозимлигини алоҳида таъкидламоқчиман. Лекин биз боқимлик, боқимандалик кайфиятлари ривожланишига мутлақо йўл қўймаслигимиз керак.

Аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш юзасидан давлат амалга ошираётган чора-тадбирлар аҳолининг меҳнатдаги фаоллигини камайтирмаслиги лозим. Бу муҳофаза, биринчи навбатда, ўз меҳнати билан меъёрий турмуш шароитини таъминлашга қодир бўлмаган табақаларни қўллаб-қувватлашга, яъни бу ёрдам кимларга қаратилганини аниқ белгилаб қўйишни таъминлайдиган қилиб ташкил этиш зарур.

Аҳолининг ижтимоий ночор қисмини муҳофаза қилиш билан бирга меҳнатга рағбатлантиришнинг қудратли механизми — ихтиёримиздаги мавжуд кучларни меҳнатга жалб этиш, кишиларимизнинг қобилиятини юзага чиқаришни таъминлашга қодир механизмни шакллантириш ҳам керак.

Биз ҳар бир кишининг ўзи ҳамда оиласи таъминоти ва равнақини ўйлайдиган даражада эркин бўлишига имконият яратиб берадиган шарт-шароитни шакллантиришимиз даркор. Ана шунда ҳар бир кишининг ўз қобилияти ва меҳнатига суяниши фуқароларимиз турмуши фаровонлигининг энг барқарор манбаига айланади.

Шу билан бирга, биз бу шарт-шароит ва талаблар, бу ниятлар жамиятда ижтимоий адолатга риоя қилингандагина амалга ошиши мумкинлигини унутмаслигимиз лозим.

Шунинг учун ҳам аҳолига, 1992 йилга қадар омонат кассага пул қўйиб, шу пайтгача куйиб ўтирган омонатчиларга нисбатан адолатни тиклаш — бундан кейинги йиллардаги ижтимоий сиёсатнинг муҳим йўналишларидан бири ҳисобланади. Давлат уларнинг олдида, хусусан кекса авлод вакиллари олдида қарздор бўлиб қолган. Бу воқеалар содир бўлган пайтларда Иттифоқ тизимлари ўта кучли эди ва жамғармаларда тўпланган пуллардан республикамиз бир тийин ҳам фойда олгани йўқ.

Бизнинг муқаддас вазифамиз, ҳатто айтган бўлардимки, маънавий бурчимиз — адолатни тиклаш, кишиларимизнинг йўқотган бойлигини қайтариб беришдан иборат. Ана шундай қилсак, биз уларнинг назарида давлатнинг фуқаролар ижтимоий ҳуқуқларининг ҳимоячиси ва гарови сифатидаги нуфузини, обрўсини янада мустаҳкамлаган бўламиз.

Даврнинг мураккабликларига, молиявий имкониятларимиз чекланганига қарамай, биз бу долзарб вазифаларни ҳал этиш лозим, деб ҳисобладик. Бунинг учун аҳолининг омонатларини бугунги пул қийматидан келиб чиққан ҳолда қайтадан ҳисоблаб, 1996 йилдан бошлаб уларга бу пулни тўлаш учун маблағ манбаларини қидириб топдик.

Табиийки, нега биз бу ишни олдинроқ қилмадик, деган ҳақли савол туғилади.

Тўғрисини айтганда, бу масала анча олдин пишиб етилган, бироқ уни ҳал этиш учун шарт-шароитлар яратилмаган эди.

Биринчидан, миллий валютамиз йўқ эди. Биз уни фақат ўтган йилнинг июлидан бошлаб муомалага киритдик.

Иккинчидан, биз сўнгги вақтларгача пул юқори даражада, ҳатто кескин даражада қадрсизланган, нарх-наво эса тез ўсиб кетаётган шароитда яшадик. Пулнинг бундай қадрсизланиш суръатлари омонатларни тиклаш йўлидаги барча тадбирларимизни чиппакка чиқариши турган гап эди. Уларни йил бошида тиклаган тақдиримизда ҳам йилнинг охирига келиб яна қадрсизланиб қолган бўларди. Бунга эса асло йўл қўйиб бўлмасди.

Биз учун бундай муайян мисолда, **биринчидан,** халқнинг давлатга бўлган ишончини қайта тиклаш, **иккинчидан,** алоҳида инсон, яъни омонатчига нисбатан адолатни қарор топтириш ва **учинчидан,** энг асосийси, аҳолига, биринчи навбатда пенсионерларга қадрсизланиб кетган омонатлари ўрнини қоплаш тизими орқали амалий ёрдам бериш муҳим аҳамиятга эга.

Қадрли дўстлар!

Биз мамлакатдаги ижтимоий-сиёсий барқарорлик ижтимоий базани — заминни мустаҳкамлашга боғлиқ эканини яхши англаб олишимиз зарур.

Биз буни ижтимоий адолат тўғрисида гапирганда, маънавият ва ахлоқни қайта тиклаш тўғрисида гапирганда эсдан чиқармаслигимиз керак. Ва энг муҳими, маърифатсиз, илм-фансиз эркин демократик жамият, келажагимизни қура олмаймиз, деб гапирганда эсдан чиқармаслигимиз керак. **Биз бугун ўтиш даврининг қийинчиликларига қарамасдан, эртага ўрнимизга келадиган ёшлар, фарзандларимиз тўғрисида ўйлашимиз, уларнинг маънавий камолоти ва жисмоний соғлиги, одамларнинг соғлиги, миллатнинг соғлиги тўғрисида қайғуришимиз керак.**

Соғлом авлодни тарбиялаб вояга етказиш энг масъулиятли вазифадир. Ҳар биримиз ота ёки онамиз. Келинглар, бугунги ўта қийин шароитларда қураётган давлатимиз, мустақиллигимиз, мамлакат хавфсизлиги эртага кимларнинг зиммасида бўлишини бир ўйлаб кўрайлик. Келажагимиз, оилаларимиз ва миллат соғлиги қандай бўлади?

Очиқ иқрор бўлайлик, қишлоқлардаги соғлиқни сақлаш, маориф тизимининг бугунги аянчли аҳволи юртдошларимиз, вояга етаётган фарзандларимиз олдида ўзимизни айбдор ҳис этишга мажбур қилади.

Самарқанд ва Қашқадарё вилоят кенгашларининг сессияларида айтилган барча гаплар қолган вилоятларга ҳам тегишли эканини ҳамма бирдай равшан англаши керак. У ерда очиқ-ойдин айтилган бемазагарчиликлар республиканинг аксарият туманларида ҳам учрайди.

Миллий тикланиш мафкурасига ва умумбашарий қадриятларни ўрганишга асосланиши зарур бўлган таълим-тарбия, унинг янгича мазмуни тўғрисида беш йилдан бери гапирамиз. Бироқ кўпгина ўқув юртларида, айниқса, ижтимоий, жамиятшуносликка оид фанлар бўйича ҳамон эски ўқув қўлланмалари, ўқув дастурларидан фойдаланилмоқда.

Бундай аҳволни мустақил мамлакатимизнинг болаларига, ёш авлодига қарши жиноят деб баҳолаш керак.

Маориф соҳасида моддий-техник база қашшоқ бўлибгина қолмасдан, тарбия ва таълимнинг илмий назарияси ҳам ўта заифдир. Тегишли вазирликлар, олий ўқув юртлари, кўп сонли педагог олимлар ёш авлодни мутлақо янги сиёсий ва иқтисодий шароитларда ҳаётга тайёрлашнинг яхлит концепцияси ва дастурини ишлаб чиқиб, давлат ва жамиятга тавсия эта олмаяптилар.

Бугун юртимизда замонавий чет эл ускуналари билан жиҳозланган намунали шифохоналар, поликлиникалар кўплаб топилади. Аммо энг зарур жиҳозлар, ҳатто, ичимлик суви ва телефон алоқаси билан таъминланмаган, мутлақо яроқсиз биноларда жойлашган қишлоқ врачлик амбулаториялари, фельдшерлик-акушерлик пунктларининг сон-саноғи йўқ. Қишлоқ мактаблари ҳам худди шундай аҳволда.

Ўз-ўзимизга савол бериб кўрайлик: агар биз шу икки-уч йил ичида аҳолини газ ва ичимлик суви билан таъминлаш, шаҳарларимизни ободонлаштириш каби энг мураккаб масалаларни ечишда жиддий силжишларга эришган бўлсак, агар биз юзлаб корхоналар, дўконлар, тураржойлар қурган бўлсак, нега худди шу тарзда, ҳаммамиз бир ёқадан бош чиқариб, қишлоқ мактаблари, амбулаториялар, фельдшерлик-акушерлик пунктларининг моддий-техник таъминоти муаммосини ҳал эта олмаймиз? Наҳотки, бунга кучимиз етмаса?

Мен бу муаммоларни ҳал этиш бизнинг тўғридан-тўғри ва энг асосий мажбуриятимиз, муқаддас бурчимиз, деб ҳисоблайман. Буларнинг барчаси учун маънавий жавобгарлик ҳокимлар, хўжалик раҳбарлари, мутасадди фаоллар ва тадбиркорларнинг зиммасига тушади.

Фарзандларимиз ва ёшларимизга нафақат замонавий компьютерлар ва таълимнинг техник воситалари, балки биринчи навбатда она заминга ва унинг буюк келажагига содиқ бўлган юксак малакали педагоглар, устозлар керак. Ҳар биримиз ўқитувчилик касбини, педагогнинг оғир меҳнатини ўта муҳим ва олижаноб иш сифатида қадрлашимиз зарур.

Мен ҳозирги қийин шароитда, айниқса, қишлоқдаги ўқитувчиларга, тиббиёт ходимларига, маданият ўчоқлари ва уларнинг ходимларига ёрдам беришингизни илтимос қиламан. Токи бу ёрдам халқ ва жамият ёрдами, ҳар бир маҳалла, тадбиркорлик тузилмаси ва меҳнат жамоаси ёрдами бўлсин.

Бундай олижаноблик намунаси ўзимиздаям бор! Масалан, қувасойлик тадбиркор Набижон Маҳмудов шахсий маблағи ҳисобига мактаб қуриб берди. Ҳозир бу мактаб гимназияга айлантирилган. Набижон Маҳмудов бу хайрли ишга фақат эзгу мақсадлар билан қўл урди. Унинг бу иши энг юксак ҳурмат ва эътиборга лойиқдир. Бу хайрли иш доимо ота-боболаримиз эъзозлаб келган юксак маънавий қадриятларга хосу мосдир.

Агар ҳар бир раҳбар ўз куч-ғайратини ушбу олижаноб ишнинг муайян соҳасига сарфласа, 1996-1997 йилларда халқ таълими ва соғлиқни сақлашнинг аҳволини тубдан ўзгартиришимиз мумкин бўлади, деб ўйлайман.

Мазкур устувор вазифани бажаришни Бош вазирнинг биринчи ўринбосари Исмоил Жўрабековга ва ҳокимларга топшириш мақсадга мувофиқдир. Улар бизнинг топшириғимизни бажаришига ишончим комил. Бу ишдан халқ депутатлари ҳам четда қолмаслигига ишонаман.

Агар биз ушбу энг юксак талабларга жавоб берадиган ва одамларнинг орзу-истакларига мос келадиган олижаноб ишни уддаласак, халқимизнинг мўл-кўл дуосини олган бўламиз.

Азиз дўстлар!

Биз ислоҳотларни чуқурлаштириш, демократик туб ўзгаришлар йўлидан олға силжиш, ҳаётимизда асл демократик қадриятлар қарор топаётгани тўғрисида гапирганда, аввало, фуқаролик жамияти асосларига ўтиш, фуқароларнинг ўз-ўзини бошқариш муассасаларини бутун чоралар билан кенгайтиришни назарда тутамиз. Бу барча ислоҳотларимизнинг асосий моҳияти ва бош мантиқидир.

Иқтисодий ислоҳотлар жараёни қанчалик муваффақиятли, самарали кечса, биз шунчалик яхши яшай бошлаймиз, ижтимоий ҳаётни шунчалик эркинлаштириш зарурати ва имконияти туғилади. Бу, ўз навбатида, жамиятни бошқариш вазифаларининг аксарияти давлатдан фуқаролик ва ижтимоий ўз-ўзини бошқариш органлари қўлига ўтишини англатади.

Албатта, бу жараён ўз ҳолича эмас, балки ички қонунлар асосида, изчил ва босқичма-босқич ривожланиб боради.

Биз ҳокимият вазифаларининг бир тузилмадан иккинчисига ўз ҳолича, бошқарилмасдан ўтиши беқарорликка, тартибсизликка, демократия асослари, эркинлик ва инсон ҳуқуқлари оёқ ости бўлишига олиб келишини яхши тушунамиз.

Шунинг учун ҳам Олий Мажлис, депутатлар жамоаси олдида мазкур жараённи тартибга соладиган қонунлар қабул қилишдай ўта масъулиятли вазифа кўндаланг бўлмоқда.

Муҳтарам депутатлар!

Мен бугунги сессияда сизларнинг эътиборингизни **қонунчилик ва ҳуқуқий тартибни мустаҳкамлаш масалаларига** ҳам қаратмоқчиман. Биз Конституцияга ҳамда маданиятли ва демократик жамиятда қабул қилинган қонунлар, ахлоқий меъёрларга риоя қилишга асосланган ҳуқуқий давлат қуряпмиз, деган гапларга кўникиб ҳам қолдик.

Албатта, ушбу меъёрлар бузиладиган давлат ҳуқуқий давлат бўла олмайди. Албатта, фуқаролари қонунни писанд қилмайдиган давлат ҳуқуқий давлат бўла олмайди.

Аммо мен бугун ҳуқуқий давлатнинг энг асосий талаби — давлатимизда қонунларни амалга оширишга, қонунчиликни таъминлашга сафарбар этилган кишиларнинг уларни аниқ ва оғишмай ижро этишини талаб қилиш тўғрисида алоҳида гапирмоқчиман. Мен ҳокимият тузилмалари, ҳуқуқни муҳофаза этиш, суд ва назорат органларини назарда тутяпман.

Сир эмаски, оддий фуқаро, аввало, давлат номидан иш кўрувчи мансабдорларнинг ўзлари қонунларни қандай бажараётганига эътибор беради.

Агар шундай бўлмаса, агар ўша органлар ёки мансабдор шахсларнинг ўзлари қонунларни оёқ ости қилса, мазкур қонунларнинг ўзи обрўсизланади, янаям тўғрироғи, жамиятнинг маънавий асосларига путур етади.

Бундай вазиятда қонунларни менсимаслик иллати бутун жамиятни заҳарлайди, давлат томирлари емирилади, чирий бошлайди. Шундан келиб чиққан ҳолда, жамиятимизда шунга ўхшаш ҳолатларга барҳам берадиган давлат хизмати ва давлат хизматчилари тўғрисида қонун қабул қилиш фурсати етди, деб айтиш мумкин. Мазкур қонунда давлат хизматини ташкил этиш принципи: кучли ижроия ҳокимияти, хизматчиларнинг сиёсий жиҳатдан бетарафлиги принципи, хизмат бурчларига садоқат ҳамда бошқа принциплар — тамойиллар ўз ифодасини топиши керак.

Барча хизматчилар учун улар қаерда хизмат қилишидан қатъий назар, ҳуқуқ ва мажбуриятларнинг умумий рўйхати, тайёргарлик ва малака оширишнинг умумий тизими, лаёқатлилик назорати, давлат хизматининг умумий меъёрлари, коррупциянинг олдини олиш ва унга қарши курашнинг умумий тизими амал қилиши керак.

Қонун жамиятнинг давлат ва маъмурият органлари: милиция, прокуратура ҳамда қонунлар ижросини таъминлашга сафарбар этилган бошқа тузилмалари фаолияти устидан самарали назоратини ўрнатиши керак.

Суд ва суд хизматчилари обрўсини кўтариш зарурлигини алоҳида таъкидламоқчиман. Суд — ҳокимиятнинг учинчи тармоғидир. Давлатнинг обрўси, жамиятнинг обрўси суд органлари ва судьяларнинг қонун меъёрларига қанчалик риоя қилишига, улар қабул қилган қарорларнинг адолат меъёрларига нечоғлик мос келишига бевосита боғлиқдир.

Демократик давлат нормалари ва мавжуд амалиётидан келиб чиққан ҳолда, ўтган даврда мамлакатимизда суд тизимини тубдан ислоҳ этиш юзасидан кўп ишлар қилинди. Лекин бу соҳада ва айниқса кишиларнинг онгини ва уларнинг суд ҳокимиятига нисбатан муносабатини ўзгартириш борасида яна кўп ишларни бажаришимиз лозим.

Бугун оддий фуқаро на ўз ҳуқуқларини, на қонунларни ва на суд жараёни тартибларини етарли даражада билмаслигини исботлаб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак.

Очиқ тан олиш керак, суд органлари ва суднинг ўзи оддий фуқаро кўз ўнгида жазоловчи, қораловчи, озодликдан маҳрум этувчи идора сифатида гавдаланади. Эҳтимол, бу қўпол туюлиши мумкин, лекин бор гап шу.

Судга бундай муносабат илдизлари тоталитар тизим ўз сиёсатини суд қарорлари орқали юритган, ягона мафкура ҳукмронлигини ўрнатган замонларга бориб тақалади.

Булар барчаси одамлар онгига чуқур ўрнашиб қолган. Бизнинг вазифамиз ушбу кўникмаларни, психологияни синдириш, одамларнинг судга муносабатини тубдан ўзгартиришдан иборат. **Халқ судни фақат одамларни қоралайдиган, жазолайдиган орган деб эмас, аксинча, уларнинг ҳақ-ҳуқуқлари ва манфаатларини ҳимоя қиладиган орган деб билиши керак.**

Бу — ўта муҳим. Яна қайтараман, одамлар суд органларини ўзларининг ҳимоячиси, адолат посбони деб билиши керак.

Бизнинг олий қонун чиқарувчи органимиз — Олий Мажлис ушбу масала билан ҳам шуғулланиши, суд органлари фаолиятининг ҳуқуқий асосини қадам-бақадам такомиллаштириб бориши зарур. Бу ҳуқуқий асос суд ва судьяларнинг ҳокимиятнинг бошқа барча тармоқларидан ҳақиқий мустақиллигини, суд қарорларини қабул қилишда фақат қонунга бўйсунишини таъминлаши лозим. Бу ҳуқуқий асос демократизмни, холисликни, суднинг ҳаммабоп бўлишини, суднинг ҳимоя доираси кенгайишини таъминлаши лозим. Ва ниҳоят, бу ҳуқуқий асос суд тизимига нопок, порахўр ва тасодифий кимсалар кириб қолишига йўл қўймаслиги лозим.

Менинг фикримча, Олий Мажлиснинг суд ислоҳоти бўйича аниқ дастурга эга бўлиши ва шу асосда қайд этилган масалаларни ҳал эта бориши мақсадга мувофиқдир.

Қадрли ватандошлар!

Тарихимизда, Ўзбекистоннинг истиқлоли ва мустақиллиги, унинг ислоҳотлар ва янгиланиш йўлидан изчил олға бориши тарихида яна бир йил ўтиб бормоқда.

Биз ушбу йил давомида янги тажрибалар орттирдик, ўтиш даври синовларига бардош бердик ва уларни мардона босиб ўтдик. Бугун ўтган кунларимизга назар ташлаб, жамиятимизнинг оёққа туриш давридаги энг оғир қийинчиликлар ва синовлар ортда қолди, дейишга барча асосимиз бор.

Дунё ҳамжамияти жамиятимизнинг ислоҳотлар ва янгиланиш йўлидан дадил ва ишонч билан ташлаётган одимларини катта қизиқиш билан кузатиб турибди.

Биз олдимизга қўйган мақсадларимизга, иншооллоҳ, эришамиз ва бунга яқин қолди. Ўзбекистон дунё ҳамжамиятида, бутун дунё халқларининг ягона оиласида ўзининг муносиб ўрнига эга бўлғуси.

1996 йил одамларимиз учун Ўзбекистоннинг тикланиш йўлида сезиларли ўсиш йили, шу баракали заминда истиқомат қилувчи ҳар бир оила, ҳар бир инсон учун фаровонлик йили бўлғай, иншооллоҳ.

Азиз дўстларим, биродарларим!

Барчангизни, сизлар орқали бутун халқимизни **кириб келаётган Янги йил** билан чин юракдан табриклайман, омонлик ва бахт-саодат тилайман!

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 1995 ЙИЛ 20 ДЕКАБРДАГИ ФАРМОНИГА 1-ИЛОВА

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ХАЛҚ БАНКИ ҲУЗУРИДАГИ «ҚОПЛАШ ФОНДИ» РЕСПУБЛИКА ЖАМҒАРМАСИ ТЎҒРИСИДА

НИЗОМ

«Қоплаш фонди» республика жамғармаси аҳолининг 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган омонатларни ва суғурта бадалларини индексация қилиш ҳамда омонатчиларнинг индексация қилинган пул маблағларини тўлаш билан боғлиқ харажатларни қоплаш учун ташкил этилади.

Низом «Қоплаш фонди» республика жамғармасини шакллантириш манбалари ва ундан фойдаланиш тартибини белгилаб беради. Мазкур Низом Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, барча банклар ва бюджетдан ташқари фондлар томонидан бажарилиши мажбурийдир.

1. «Қоплаш фонди»ни шакллантириш манбалари ва тартиби

1. «Қоплаш фонди» Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондларнинг йиллик бадаллари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шаклантирилади.

2. «Қоплаш фонди»нинг 50 фоизи бюджет маблағлари ҳисобидан, 50 фоизи эса банкларнинг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шакллантирилади.

3. Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондларнинг йиллик бадаллари миқдорлари тегишли йилга йил чораклари бўйича тақсимланган ҳолда маблағларга бўлган эҳтиёжни ҳисобга олиб халқ банкининг ҳисоб-китоблари асосида белгиланади.

4. Халқ банкининг келаси йилга ҳисоб-китоблари аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш бўйича Республика комиссиясига ҳар бир йилнинг 1 октябридан кечикмасдан тақдим этилади.

5. Молия вазирлиги республика бюджетини шакллантиришда ҳар йили «Қоплаш фонди»ни тўлдириш учун ажратиладиган маблағларни йил чораклари бўйича тақсимлаган ҳолда бир йилга зарур маблағларни назарда тутади.

6. Халқ банкида «Қоплаш фонди»га тушувчи маблағларни жамлаш ва ҳисобга олиш учун махсус счёт очилади.

7. Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари, бюджетдан ташқари фондлар ҳар йили «Қоплаш фонди» бадаллари учун ҳар бир йилга аҳолининг омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш бўйича Республика комиссияси томонидан белгиланадиган улушларда зарур маблағларни назарда тутадилар.

8. Молия вазирлиги, Марказий банк, Халқ банки, тижорат банклари ва бюджетдан ташқари фондлар йилнинг чорагида (чоракнинг биринчи ойининг 10-кунига қадар) «Қоплаш фонди»га республика комиссияси белгилаган миқдорларда маблағ ўтказадилар.

9. 1997 йилдан бошлаб «Қоплаш фонди» маблағларини шакллантириш чоғида ушбу фонднинг бўш турган маблағларини кредит ресурслари сифатида бозор ставкалари бўйича тижорат банкларига беришдан олинадиган даромадлар ҳисобга олинади.

2. «Қоплаш фонди»нинг маблағларидан фойдаланиш

«Қоплаш фонди»дан «Индексация» махсус счётларидан аҳолига индексация қилинган суммаларни тўлаш учун фойдаланилади.

Халқ банки муассасаларидаги «Индексация» махсус счётларида йўқлаб олинмаган суммалар мавжуд бўлган тақдирда, ушбу маблағлардан тижорат банкларига бозор ставкалари бўйича бериладиган кредит ресурслари сифатида фойдаланилади.

Ўзбекистон Республикаси Халқ банки «Қоплаш фонди»га маблағларнинг ўз вақтида тушишини ҳамда аҳолига индексация қилинган суммалар берилишини ҳар ойда ҳисобга олиб боради ва доимий назоратни амалга оширади.

Халқ банки йилнинг ҳар чорагида тугаган йил чорагидан кейинги ойнинг 10-кунигача Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига «Қоплаш фонди»га маблағлар тушиши ва улардан фойдаланиш ҳақида ҳисобот тақдим этади.

***

«Қоплаш фонди» республика жамғармасига маблағлар тушиши ва сарфланиши устидан назорат Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлигига юклатилади.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ 1995 ЙИЛ 20 ДЕКАБРДАГИ ФАРМОНИГА 2 -ИЛОВА

АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ БЎЙИЧА РЕСПУБЛИКА КОМИССИЯСИНИНГ ТАРКИБИ

1. **ҲАМИДОВ Б. С.** — Бош вазирнинг ўринбосари, Молия вазири —Комиссия раиси
2. **МУЛЛАЖОНОВ Ф. М.** — Марказий банк бошқаруви раиси, Комиссия раисининг ўринбосари
3. **МУҲИТДИНОВ Н. Ф.** — Халқ банки бошқаруви раиси, Комиссия раисининг ўринбосари
4. **ВАЛЬДМАН С. М.** — Давлат суғурта бош бошқармасининг раиси вазифасини бажарувчи, Комиссия раисининг ўринбосари
5. **ОБИДОВ О.** — Меҳнат вазири
6. **АЛМАТОВ З.** — Ички ишлар вазири
7. **ГАТАУЛЛИН Ш. Қ.** — Давлат солиқ қўмитаси раиси
8. **ГОЛИШЕВ В. А.** — Президентнинг ижтимоий-иқтисодий сиёсат масалалари бўйича Давлат маслаҳатчиси
9. **МИРСАФОЕВ С. М.** — Адлия вазири
10. **МУСТАФОЕВ Б.** — Бош прокурор
11. **КАРИМОВ Р. К.** — Вазирлар Маҳкамасининг умумиқтисодиёт бўлими мудири
12. **САИДОВА Г. К.** — «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси раисининг ўринбосари
13. **ИБОДОВ А. И.** — «Ўзсаноатқурилишбанк» бошқаруви раиси
14. **САЙФУТДИНОВ Ж. Б.** — «Пахтабанк» бошқаруви раиси
15. **ТЕМИРОВ Ш.** — «Маҳалла» жамғармаси раиси
16. **ХОЛМАТОВ М. Т.** — Вазирлар Маҳкамаси умумиқтисодиёт бўлимининг шўъба мудири — Комиссия котиби

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИНИНГ «АҲОЛИНИНГ ОМОНАТЛАРДАГИ ВА ДАВЛАТ СУҒУРТАСИ БЎЙИЧА ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ ИНДЕКСАЦИЯ ҚИЛИШ ТЎҒРИСИДА»ГИ ФАРМОНИГА ШАРҲ

Давлат ижтимоий сиёсатининг бундан кейинги туб вазифаларидан бири — 1992 йилгача бўлган даврда омонатга пул қўйган аҳолига нисбатан адолатни тиклаш, омонатга қўйилган пулларнинг «қотириб қўйилиши» ва қадрсизланиши натижасида республикада 5 миллион кишининг омонати ўз харид қобилиятини йўқотди.

Ўтган йилларда аҳоли томонидан омонатга қўйилган маблағларни тўлиқ қайтариш учун катта миқдордаги пул ресурсларини қидириб топиш зарур эди. Бундан ташқари ҳали миллий валюта муомалага киритилмаган эди. Ва ниҳоят, ўтган йиллари инфляция суръатларининг юқори бўлиши омонатларни тиклашга қаратилган исталган чора-тадбирларни амалда йўққа чиқарар эди — йил бошида индексация қилинган омонатлар ярим йил — бир йилдан кейин яна қадрсизланар эди.

Ўзбекистон ўз валютасига эга бўлган, инфляция амалда «жиловланган», ишлаб чиқариш барқарор ривожланаётган бугунги кунда ушбу муҳим вазифани ҳал этиш имкони туғилди. Ўзбекистон Республикаси Президентининг мазкур Фармони айнан мана шу муносабат билан қабул қилинди.

Ушбу Фармонда нималар назарда тутилади?

Биринчидан, ва энг муҳими, ўтган даврда нархлар ўсиши ҳисобга олинган ҳолда аҳолининг Халқ банки ва Давлат суғурта бош бошқармаси муассасаларида турган омонатлари ҳамда ҳаётни, болаларни суғурта қилиш суғурта пуллари, никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари тўлов суммалари индексация қилинади. Шуни таъкидлаш зарурки, гап 1992 йил 1 январгача бўлган ҳолатига кўра ва 1996 йил 1 январгача амалда бўлган омонатлар ва тўлов суммаларини индексация қилиш ҳақида бормоқда.

1992 йил 1 январдан кейин ёпилган омонатлар бўйича счётлар ва суғурта шартномалари, яъни 1996 йил 1 январгача омонатлардаги пул маблағлари ва суғурта қопламалари берилган счётлар-индексация қилинмайди.

Иккинчидан, Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролари ва республика ҳудудида доимий яшовчи фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан паспорт, яшаш гувоҳномаси, ҳарбий хизматчилар томонидан эса тегишли ҳужжатлар тақдим этилгач, улар омонатлардаги ва давлат суғуртаси бўйича пул маблағларини индексация қилиш ҳуқуқига эга бўладилар.

Учинчидан, Фармон кўрсатиб ўтилган омонатларга ва суғурта шартномасига эга бўлган республикадаги ҳар бир кишига белгиланган тартибда ва белгиланган муддатда ҳисоблаб чиқилган пул маблағларини олишни кафолатловчи аниқ чора-тадбирлар мажмуини назарда тутади.

Бунда, 1996 йил 1 июлдан бошлаб аҳолининг барча тикланган ва индексация қилинган омонатларига инфляциянинг ҳолати ва қўшимча даромадлар олинишини ҳисобга олган ҳолда фоиз ставкалари тўланади, яъни тикланган омонатлар омонатга фоиз ставкалари тўланиши баробарида изчил ўсиб боради.

Ушбу вазифаларни амалга ошириш учун республика ҳукумати томонидан амалий ҳаракатларнинг аниқ дастури ишлаб чиқилган. Энг аввало, банклар, ва давлат суғурта бош бошқармаси муассасалари томонидан барча омонатлар ҳамда ҳаётни, болаларни суғурта қилиш суғурта пуллари ва никоҳ кунида бериладиган узоқ муддатли суғурта шартномалари бўйича суғурта бадаллари тўлиқ қайта рўйхатдан ўтказилади.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, «Ўзистиқболстат» давлат қўмитаси, Марказий банк томонидан 1992 йил 1 январдан буён ўтган даврда нархлар индекси ўсиши ҳисобга олинган ҳолда аҳолининг омонатлари бўйича зарур ҳисоб-китоб ишлари бажарилади. Улар томонидан индексация миқдорлари, аҳолининг индексация қилинган жамғармаларини табақалаштирилган ҳолда тўлашнинг ягона тартиби ва муддатлари тўғрисидаги низом тайёрланади. Ушбу низом билан газеталар ва банк муассасаларида танишиш мумкин.

Ушбу ҳужжатлар асосида 1996 йил 1 мартгача «Индексация» махсус счётлари очилади, аҳолининг пул маблағлари ана шу счётларда жамланади. 1996 йил 1 июлгача бундай счётнинг ҳар бир эгасига янги омонат дафтарчаси берилади.

Ушбу омонат дафтарчалари бўйича тўловларни бериш тартиби, миқдорлари ва муддатлари Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан белгиланади ва матбуотда эълон қилинади. Улар билан банк муассасаларида ҳам танишиш мумкин бўлади. Индексация қилинган пул маблағларини аҳолига тўлаш 1996 йил 1 июлдан бошланади. Тўловлар тўлов йилига боғлиқ равишда табақалаштирилган миқдорларда ўн йил давомида босқичма-босқич амалга оширилади.

Тўловлар бўйича мавжуд имкониятлар ҳисобга олинган ҳолда тўловларнинг қуйидаги миқдорлари белгиланган: 1996 йилда — йиллик фоиз ставкалари қўшилган ҳолда омонат умумий миқдорининг 10 фоизи, 1997 йилда — 20 фоизи, 1998 йилда — 30 фоизи берилади ва ҳоказо.

Аҳолига пул маблағларини босқичма-босқич тўлашни таъминлаш мақсадида Халқ банки ҳузурида махсус «Қоплаш фонди» ташкил этилади. Ушбу фонд давлат бюджети маблағлари, шунингдек банк муассасаларининг, бюджетдан ташқари фондларнинг маблағлари, юридик ва жисмоний шахсларнинг ихтиёрий бадаллари ҳисобидан шакллантирилади.

Индексацияни амалга ошириш ва аҳолига пул маблағларини тўлаш билан боғлиқ масалаларни ҳал этиш, зарур мувофиқлаштириш ишларини ва назоратни таъминлаш учун махсус Республика комиссияси тузилган. Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши, вилоятлар ва Тошкент шаҳар ҳокимликлари ҳузурида, Ўзбекистоннинг ҳар бир тумани ва шаҳрида ана шундай комиссиялар ташкил этилади. Ушбу комиссиялар раисларига омонатларнинг тўғри ва асосли индексация қилиниши ҳамда маблағларни тўлашда тартиб бузилишларга йўл қўйилмаслиги учун шахсий жавобгарлик юкланади.

---

22 декабрь — Энергетиклар куни

УЙИНГИЗДАН НУР ВА ИССИҚЛИК АРИМАСИН

... Кеч киряпти, шаҳар қоронғуликка шўнғиб, уйлар, кўчалар ва майдонларда чироқлар ёнди. Ҳа, азим Тошкентнинг корхоналари ва хонадонларини ишончли электр энергияси билан таъминлаш корхонамиз жамоасининг асосий вазифасидир. Корхонамизнинг аҳил жамоаси ўз олдиларига қўйилган вазифаларни бажариш учун куч-ғайратларини аямай меҳнат қилмоқда. Асбоб-ускуналар ва электр тармоқларининг ишончли ва узлуксиз ишлашини таъминлаш учун 1995 йилда талайгина ишлар бажарилди, электр асбоб-ускуналар тўлиқ таъмирланди, кабель линиялари қайта тикланди.

Корхона жамоаси Тошкент шаҳрини ободонлаштириш ишларида ҳам фаол қатнашди. Жумладан у Фарғона йўли кўчасини, Бўрижар устидан ўтган кўприкни ва Эски шаҳар кўчаларини (Сағбон, Форобий, Қорасарой ва бошқалар) қайта қуриш ва таъмирлашда иштирок этишди.

Асбоб-ускуналар ва электр тармоқларни 1995-1996 йилги кузги-қишки мавсумга тайёрлаш борасида ҳам катта ҳажмда ишлар бажарилди ва корхонага тайёрлик гувоҳномаси берилди.

Шаҳарнинг электр тармоқлари янада ривожланмоқда.

«Северная» нимстанциясида 25000 киловатт қувватли Т-4 трансформатори таъмирланиб, ишга туширилди. Бу билан Собир Раҳимов туманидаги электр энергиясига мавжуд бўлган тақчиллик бартараф этилди ва қурилаётган янги троллейбус йўналишлари учун мўлжалланган 2 та нимстанция, мактаб, янги нонвойхоналар, ёнилғи қуйиш станцияси, турар жойлар электр энергия билан таъминланди. Йил охиригача ҳар бир 16000 киловатт қувватига эга иккита трансформаторли «Экономика» нимстанцияси ишга туширилади. Бу эса об-ҳаво бўйича идора биноси, «Пахтакор» стадиони ва бошқа қатор истеъмолчиларни ишончли электр энергияси билан таъминлашга имкон беради.

Жорий йилнинг 11 ойи давомида корхонамиз истеъмолчиларга 2 миллиард 651 миллион сўмлик электр энергияси сотиб, 31 миллиард 461 миллион киловатт-соат фойдали электр энергия берди.

Корхонамиз жамоаси ўз касб байрамлари — Энергетиклар кунини меҳнатда муносиб ютуқлар билан кутиб олмоқда. Истеъмолчиларни ишончли ва узлуксиз электр энергияси билан таъминлашга ўз ишининг моҳир усталари катта улуш қўшмоқдалар. Яккасарой туман электр тармоқлари электр монтёри Ш. Жўраев, Мирзо Улуғбек ТЭТ электр пайвандчиси В. П. Бородавка, нимстанциялар гуруҳи бошлиғи Т. Д. Раҳимов, рельели ҳимоя хизмати бошлиғи А. С. Аничковлар ҳақида ҳар қанча илиқ гапларни айтса арзийди.

Корхонамиз жамоаси барча нурчиларни касб байрамлари билан табриклаб, мустақил Ўзбекистонимиз пойтахти — азим Тошкентни ишончли электр энергияси билан таъминлашдек шарафли ишда бундан буён ҳам ўзларининг куч-ғайрат ва шижоатларини аямайди.

Ўткир УСМОНОВ,
Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси ишлаб чиқариш-техника бўлимининг бошлиғи.

Меҳр-мурувватли бўлайлик

ХАЙРИЯ ОЙЛИГИ БОШЛАНДИ

Маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Қизил Ярим ой жамияти тўғрисида»ги Фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг қарорига мувофиқ ҳар йили декабрь ойида Қизил Ярим Ой жамияти жамғармасига маблағ тўплаш умуммиллий тадбири ўтказилади. Тошкент шаҳар ҳокимлиги шаҳар Қизил Ярим Ой жамиятининг фаолиятини янада такомиллаштириш, муҳтож бўлган ёлғиз ногирон қарияларга, кўп болали оилаларга кўрсатиладиган тиббий; ижтимоий ёрдамни янада яхшилаш мақсадида 1995 йил 15 декабрдан 1996 йил 15 январигача Қизил Ярим Ой жамияти Тошкент шаҳар қўмитаси жамғармасига хайрия йиғиш ойлигини ўтказиш бўйича кўрсатма берди. Тегишли мутасадди ташкилотларга хайрия йиғиш ойлигини ўтказишда Қизил Ярим Ой жамияти туман қўмиталарига ёрдам кўрсатиш, ночор фуқароларни иссиқ овқат билан таъминлаш ишларини кучайтириш, ёлғиз қарияларни соғломлаштириш ишларини такомиллаштириш юзасидан тавсиялар берилди.

— 3 декабрда Халқаро ногиронлар куни ҳамда жамиятимизнинг 70 йиллигига бағишлаб Кинochилар уйида ўтказилган тадбирда Республика Қизил Ярим Ой жамияти Марказий Қўмитаси қошида очилган «Аист» фирмаси 30 минг сўмлик маблағни шаҳар қўмитамиз ҳисобига ўтказди, — дейди Қизил Ярим Ой жамияти Тошкент шаҳар қўмитаси раисининг ўринбосари Шоҳида Худойберганова. — Бу маблағ ривожланишида нуқсони бор ногирон болаларнинг истеъдодини ривожлантириш учун кўрик-танловни ташкил этишга сарфланди. Шунингдек, «Чан-байжан» ўзбек-хитой қўшма корхонаси ҳам 25 декабрда ўтказиладиган хайрия кечасидан тушадиган маблағларни Қизил Ярим Ой жамияти жамғармасига ўтказади.

Ҳа, жамиятимизда саховатли, савобталаб инсонлар кўп. Ўйлаймизки, ҳар бир корхона, ташкилот, муассаса Қизил Ярим Ой қарамоғидаги инсон меҳрига муҳтож 800 та ёлғиз қариянинг ҳар кунги оғирини енгил қилаётган, ҳаётининг сўнгги дамларида уларга ҳамдард бўлаётган жамият хизматини кўз олдига келтириб хайрия тадбирига баҳоли қудрат ўз ҳиссасини қўшадилар. Бунинг учун даромаддан бир фоизини, ҳар бир ишчининг ойлик маошидан бир кунлигини ёки ижтимоий ривожланиш жамғармасидан маълум миқдордаги пулни Тошкент шаҳар Қизил Ярим Ой жамияти, Юнусобод саноат қурилиш банкидаги 000700556 НФО 172632304 ҳисоб рақамига ўтказиш мумкин.

Ўзбекистон миллий ташқи иқтисодий фаолият банкидаги валюта рақами 70000060/0001.

Дилшод ИСМОИЛ ўғли.

Бош муҳаррир Эркин ЭРНАЗАРОВ

ДУШАНБА, 25

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ҳафтанома».**
8.00 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 ЎзТВ хазинасидан. Чўлпон. «Асорат». Йўлдош Охунбобоев номидаги Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
10.15 «Алифбо сабоқлари».
10.45 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: **«Учқудуқ: ислоҳотлар чорраҳасида».**
11.20 «Ижодкор хонадонида». Туроб Тўлани эслаб...
12.00 — 12.30 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси хизмат кўрсатган хор жамоасининг концерти.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**

Публицистик кўрсатувлар дастури:

18.10 **I. «Қуёшга қараган уй».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **II. «Сурат ва сийрат».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **III. «Кўз қорачиғидаги гавҳар».**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.25 «Дилда вослинг». Ўзбекистон халқ артисти Аҳмаджон Шукуров.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Кўзмунчоқ».
19.00 «Тафсилот». Ахборот кўрсатуви.
19.15 «Йўлингиз бехатар бўлсин!»
19.45 «Бу бўстон аро...»
20.25 «Қора қисқичбақа чангалида». Бадиий фильм.
21.55—22.25 «Спорт-тайм».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар (рус тилида).
17.55 Эълонлар
18.00 «Ранглар жилоси», «Қайта тикланган хазиналар». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.45 «Менинг кўчам».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 Эълонлар.
20.55 «Курьер».
21.15 «...яна об-ҳаво ҳақида».
21.25 «Постфактум». Ҳафта мобайнидаги нашрлар шарҳи.
21.35 Эълонлар.
21.40 — 23.20 Видео — «О».

СЕШАНБА, 26

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Дўстлик сарҳад билмайди».
9.10 Немис тили.
9.40 «Ўзбектелефильм» кўрсатади: «Кулол Раим бобо».
9.55 «Булоқлар кўз очганда». Хусусийлаштириш самараси.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Информатика ва ҳисоблаш техникаси асослари.
11.00 «Кичкинтой» устахонаси. «Арчамизни безаймиз».
11.30 Ўқув кўрсатуви. Адабиёт.
12.00 — 12.30 Ер ва диёр тароналари.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Хазинамиз таянчи».
18.30 «Пул қадри». «Ўзтадбиркор» банкининг Андижон вилоят бошқармаси фаолиятидан.
18.50 **«Нон ва саломатлик».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Ривожланган давлатлар ва халқаро ташкилотлар билан алоқалар».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 Ўзбекистон Давлат телерадиокомпанияси «Тановар» миллий рақс ансамблининг концерти.
21.40 **«Парламентлараро алоқалар».** Ўзбекистон парламентини хорижий давлатлар парламентлари билан ҳамкорлиги.
22.05 Мусиқий дақиқалар.
22.15 **«Санъат усталари».** Ўзбекистон халқ артисти Рихси Иброҳимова.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.50 **Диққат, премьера: «Юртимизда истиқлол руҳи».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

18.30 «Мультфейерверк».
18.45 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
19.35 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
19.55 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.20 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
21.10 «Видеогид».
21.30 «Теле-ателье-шоу».
21.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
22.20 — 24.00 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Нақшлар навоси». Телефильм.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Бу ажиб дунё».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари.
20.15 «Менинг фикримча». Тадбиркорлар телевизион клуби.
21.00 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.00 «Дидар» (қозоқ тилида).
22.40 «Компьютер коиноти».
23.00 — 24.00 «Соккер-клуб». Футбол шарҳи.

ЧОРШАНБА, 27

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!»** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Рихси Иброҳимова.
9.40 Инглиз тили.
10.10 «Кашф этилаётган имкониятлар».
10.45 Янги алифбони ўрганамиз.
11.15 «Синфдош».
11.45 «Ассалом, япон тили!».
12.25 Рақслар гулдастаси.
12.55 — 13.25 «Оналар мактаби».

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**

Ўзбек киносининг 85 йиллигига

18.10 **«Ўзбек киносининг барҳаёт саҳифалари».**

*

18.55 Спорт хабарномаси.
19.05 «Кеча ва бугун».
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Осиё қитъаси давлатлари билан ҳамкорлик».**
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Ўзбекистон телевидениесида вилоят студияларининг кўрсатувлари. «Экранда — Андижон вилояти».**
21.35 Ўзбекистон халқ артисти Камолиддин Раҳимов куйлайди.
22.05 **«Иқбол».** Қизлар телевизион танлови.
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.25 **«Жаҳон кино санъати усталари».** Раж Капур.

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Акс-тасвир».
19.00 «Жонли тил».
20.00 «Халқ саломатлиги йўлида».
20.45 «Тошкент оқшомида».
21.45 «Парижга қайтиш».
22.20 — 23.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Фарғонанинг мовий ҳалқаси», «Хоразм». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 24.00 «Саломат бўлинг».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.50 — 23.50 «СПОРТ-ҚИТЪАСИ».

ПАЙШАНБА, 28

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Иқбол». Қизлар телевизион танлови.
9.50 Ўзбек тилини ўрганамиз.
10.20 «Ҳаракатда — баракат».
10.40 «Халқ ижодиёти». Бахши Абдумўмин Қаҳҳоров.
11.20 **«Гуласал рақслари».**
11.40 «Бола бошидан...» Мактабгача тарбия масалалари.
12.20 «Ислоҳот ва масъулият».
12.50 «Дилраболар келсалар». Мусиқий композиция.
13.20—13.55 **«Маҳалла — эзгулик бешиги».** Маҳалла фаолиятига чизги.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Қўнғироқча».
18.30 «Навоийхонлик». Адабий кўрсатув.
19.05 **«Ўзбекистон ва жаҳон». «Мустақил давлатлар ҳамдўстлиги мамлакатлари билан ҳамкорлик».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **«Юзма-юз».** Шоира Турсуной Содиқова билан мулоқот.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Қўлимда торим менинг». Каримбой Раҳмонов куйлайди.
21.30 «Қушларга эргашган инсон». Бадиий фильм.
22.55 «Футбол майдонларида».
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.20 **Диққат, премьера: «Юрт ҳақида куйлайман».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

18.30 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
19.00 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
19.30 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
20.20 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.05 — 22.45 «Кинонигоҳ».

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Болалигим қушлари», «Пирим ороли». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Тет-а-тет».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Ёшлик оқшомида».
20.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.40 «Рангинкамон» (тожик тилида).
22.25 «Мусиқий саёҳат».
23.00 «Умид» (уйғур тилида).
23.45 — 00.05 «Подиум».

ЖУМА, 29

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 «Қушларга эргашган инсон». Бадиий фильм.
9.55 Немис тили.
10.25 «Анъана ва замон».
10.55 Байрам арафасидаги репортаж.
11.55 «Ишбилармон».
12.15 «Митти фаришта». Жиззах вилоят театрининг спектакли.
13.00—13.30 «Хоразм: саноат янгиликлари».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **Янгиликлар.**
18.10 «Ёрдамчилар». Мультфильм.
18.20 **«Илҳом».** Ижодкор ёшларнинг телевизион клуби.
19.00 Эшжоновлар оилавий ансамбли.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Эълонлар.
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 **Диққат, премьера: «Шайхонтоҳур».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 **Йилнинг муҳим халқаро воқеалари.**
21.35 Юнус Ражабий номидаги мақомчилар ансамблининг концерти.
22.25 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
23.25 Эълонлар.
23.30 **«Ахборот».**
23.50 — 00.30 **Спорт йилномаси.**

ЎзТВ II
«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 «Билиб қўйган яхши».
18.55 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
19.25 «Бизнес-академия».
19.55 «Юлдузлар жилоси».
20.20 «Деҳқон ҳиммати».
20.50 — 23.25 «Тақдир ҳазили ёки Қушдек енгил бўлинг». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.

ЎзТВ III

17.50 Янгиликлар.
17.55 Эълонлар.
18.00 «Сарычелек», «Давоми». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 7.30—9.00

* * *

18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 Янгиликлар.
23.30 — 23.50 «Жонли сайёра».

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».

*

«ОМАД» таништиради:

19.55 Эълонлар.
20.00 «Компьютер-Осиё».
20.30 Видео янгиликлари.
20.50 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
21.40 «Теле-ателье-шоу».
21.50 Эълонлар.
21.55 «Даракчи». Ахборот кўрсатуви.
22.05 Эълонлар.
22.10 — 23.50 Видео — «О».

ШАНБА, 30

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50—8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 **«Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».**
9.30 **«Юлдузлар шўъласи».** Спорт кўрсатуви.
10.00 Мактаб ўқувчилари учун. **«Ўйла! Изла! Топ!».**
10.50 **«Гап йўқ» — Янги йил саргузаштлари».**
11.50 «Парвоз». Мусиқий кўрсатув.
12.40—14.40 **«Нурли келажак».** Ўсмирлар учун Янги йилга бағишланган видеоканал.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Мультипанорама».
18.30 **«Сирли сандиқ».** Телевизион ўйин.
19.25 Эълонлар.
19.30 **«Ахборот»** (рус тилида).
19.45 Оқшом эртаклари.
20.00 **«Ўзбекистон янгиликлари»** (инглиз тилида).
20.10 **Диққат, премьера: «Най».** «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
20.25 Эълонлар.
20.30 **«Ахборот».**
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ёшлик» студияси. **«Ўхшаш чеҳралар».**
21.55 **«Осиё овози».** Халқаро қўшиқчилик танлови.
22.45 **«Тунги ёғду».** Дам олиш кинодастури.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

9.00 «Мультфейерверк».
9.15 «Табиат дунёси». Оммабоп кўрсатув.
10.00 «Хусусийлаштириш: қадам-бақадам».
10.25 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
10.55 «Тропиканка». Телесериал (Бразилия).
11.40 «Видеогид».
12.00 «Теле-ателье-шоу».
12.10 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.50 —14.30 «Кинонигоҳ».

* * *

«Тошкент» студияси таништиради:

18.30 Болалар учун. «Табассум».
19.10 «Менинг кўчам».
19.25 «Пульс». Хабарлар.
19.40 «Тет-а-тет».
20.05 «Янги иқтисод».
20.40 «Майда-чуйда».
21.00 — 22.40 «Кинематограф».

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Саҳродаги қўриқхона», «Олишув». Телефильмлар.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—21.40

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 21.40—23.20

*

23.20 Эълонлар.
23.25 — 23.55 «Эсдалик учун дастхат». София Ротару.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Безнен мирас» (татар тилида).
10.40 «Ассалом, Франция!».
11.20 — 11.35 «Омилкор инсонлар».

*

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Мультқарусель».
19.55 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
20.15 «Глобус».
20.55 «Яшайман, куйлайман, севаман». Борис Тахтахунов.
21.50 «Шаҳар уйқуга кетганда...».
22.10 «Бу ажиб дунё».
22.30 — 23.00 «Топ — 22».

ЯКШАНБА, 31

КИРИБ КЕЛАЁТГАН ЯНГИ ЙИЛИНГИЗ МУБОРАК БЎЛСИН, АЗИЗЛАР!

ЎзТВ I

6.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастури.
7.30 **«Ахборот».**
7.50 — 8.30 **«Ассалом, Ўзбекистон!».** Тонгги дам олиш дастурининг давоми.

*

8.30 **«Камалак».** Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ёшлик» студияси. **«Ватанимга хизмат қиламан».**
11.00 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 1-қисм.
11.45 «Сирли сандиқ». Телевизион ўйин.
12.40 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 2-қисм.
13.20 **«Янги йилим — яхши йилим».** Адабий-мусиқий композиция.
13.50 **Диққат, премьера: Комил Аваз. «Дейишма».** Кўп қисмли видеофильм. 3-қисм.
14.40—15.40 **«Ўхшаш чеҳралар».**

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 **«Ён, ён, арчажон!»** Кичкинтойларнинг Янги йил карнавали.
19.00 **«Ойнаи жаҳонда...».**
19.25 Эълонлар.
19.30 **«1995 йил — «Ахборот» шарҳи»** (рус тилида).
20.10 Эълонлар.
20.15 **«Оламга саёҳат».** Кинокўрсатув.
20.55 Эълонлар.
21.00 **«Йилнома».**
22.00 **«Барча табрик Сизга бўлсин!»** Янги йил байрам дастури.
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 **«Барча табрик Сизга бўлсин!»** Янги йил байрам дастурининг давоми.
02.30—03.30 Чет эл эстрадаси.

ЎзТВ II
«ОМАД» таништиради:

10.00 Болалар учун фильм. «Юра даври боғидаги саргузашт».
10.30 «Оламнинг яратилиши». Оммабоп кўрсатув.
11.00 «Тропиканка». Телесерйал (Бразилия).
11.50 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
12.35 — 14.15 «Кинонигоҳ».

* * *

17.00 Байрам мультфейерверги.
17.30 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
17.55 Видео — «О».
19.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
20.00 «Постфактум». Байрам сони.
20.15 «Бултурги қор ёққанда». Киноконцерт.
20.35 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
21.00 Видео — «О».
22.40 «Эм-Ти-Ви» оҳанглари ва Эълонлар.
23.05 «Курьер». «Ахборот» кўрсатувининг байрам сони.
23.40 Мусиқий серпантин.
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 «Юлдузлар механикаси». Қизиқарли дастур.
00.50 «Автосалон».
01.10 «Теле-ателье-шоу».
01.25 — 02.00 Мусиқий серпантин. «Эм-Ти-Ви» оҳанглари. Янги йил табриги.

ЎзТВ III

17.50 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
17.55 «Нега қиш бўлади?». Фильм-концерт.

*

РОССИЯ ЖАМОАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 18.20—22.50

*

РОССИЯ ДАВЛАТ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ 22.50—23.45

*

23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05—00.45 «1995 йил». Ахборот кўрсатуви.

ЎзТВ IV
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛ

10.00 «Эй! Тонгингиз хайрли бўлсин!». Мультфильм.
10.45 «Жонли сайёра».
11.05 «Менинг кўчам».
11.20 «Дарвоқе».
12.00 «Ўзбекистон янгиликлари» (инглиз тилида).
12.10 «Пирамидалар юрти».
12.30 — 14.10 «Эртакларнинг сеҳрли олами».

* * *

18.10 — 19.40 Туркия телевидениеси.

*

19.40 «Нарзанлар водийси». Телефильм.
19.50 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
20.50 «Истеъдодлар ва мухлислар» (Янги йил дастури).
21.40 «Тилакларимиз Сизга».
22.05 «Гўзаллик бунёдкорлари» (Янги йил дастури).
22.35 «Бу ажиб дунё».
22.55 «Мусиқий меҳмонхона».
23.45 **ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА ЯНГИ ЙИЛ ТАБРИГИ.**
00.05 — 01.05 «Хонадонингизда осойишталик бўлсин!» (Янги йил дастури).

ТИЖОРАТ ХАБАРЛАРИ ВА ЭЪЛОНЛАР

ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИ АБОНЕНТЛАРИ
КОРХОНА, ТАШКИЛОТ, МУАССАСАЛАР РАҲБАРЛАРИ ВА ФУҚАРОЛАР ДИҚҚАТИГА!
ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ

Белгиланган тартибда ва оммавий ахборот воситалари орқали бир неча бор телефондан фойдаланганлик учун қарзларини узиш лозимлигини абонентларга эслатиб қўйган эди. Кўпчилик абонент ўз қарзларини тўлаб, телефондан фойдаланишни давом эттирмоқдалар ва барча муаммоларини ўз вақтида ҳал қилмоқдалар. Аммо баъзи бир абонентлар ўз мажбуриятларини бажармаяптилар, ваҳоланки маҳаллий телефон алоқасидан, шаҳарлараро ва халқаро телефон сўзлашувларини замонавий автоматика воситасини қўллаб фойдаланган ҳолда амалга оширмоқдалар. Лекин кўрсатилган хизмат учун ўз вақтида ҳақ тўламаяптилар. Натижада йирик ҳажмда дебиторлик қарзи йиғилиб қолиб корхона оғир аҳволга тушиб қолмоқда.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН ТАРМОҒИДА ХИЗМАТ КЎРСАТИШНИ ЮҚОРИ ДАРАЖАГА КЎТАРИШ МАҚСАДИДА СТАНЦИОН УСКУНАЛАР ВА ЛИНИЯ-КАБЕЛЬ ИНШООТЛАРИДА ХОРИЖДА ИШЛАБ ЧИҚАРИЛГАН РАҚАМЛИ ЭЛЕКТРОН АВТОМАТИК СТАНЦИЯЛАРНИ ҲАМДА ЯНГИ МАТЕРИАЛНИ ЎРНАТИШ ҲИСОБИГА КАТТА КЎЛАМДА МОДЕРНИЗАЦИЯЛАШ ИШЛАРИ ОЛИБ БОРИЛМОҚДА.

Ваҳоланки, корхоналар телефон тармоғини ривожлантириш ва модернизациялаштириш бўйича янги техникани етказиб берувчи ва ишларни бажарувчи маҳаллий ва чет эл таъминотчилари билан ҳисоб-китоб қилиш имкониятига эга эмас.

Тошкент шаҳар телефон алоқаси ва радиолаштириш ишлаб чиқариш бирлашмаси бу шароитда амалдаги қоидага биноан,

26 ДЕКАБРГАЧА

кўрсатилган ҳизмат учун қарзларини тўламасалар телефонларни огоҳлантиришсиз узиб ёки олиб қўйишга мажбур бўлишларини

ЭСЛАТИБ ЎТАДИ.

Уларни телефон тармоғига қайта улаш фақат маҳаллий телефон алоқасидан фойдаланиш қоидаларига биноан белгиланган тарифдаги ҳақ ва қарзлар тўлиқ ҳолда узилгандан сўнг амалга оширилади.

ҲАҚ ТЎЛАШДАН БОШ ТОРТГАН АБОНЕНТЛАРДАН УНИ УНДИРИБ ОЛИШ УЧУН МАТЕРИАЛЛАР СУД ОРГАНЛАРИГА БЕРИЛАДИ.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ТЕЛЕФОН АЛОҚАСИ ВА РАДИОЛАШТИРИШ ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ.

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИНИ ҚУРИШДА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИГА РИОЯ ҚИЛИНГ!

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАСИНИ МАКТАБЛАРДА, МАДАНИЯТ УЙЛАРИ ВА САРОЙЛАРИДА, КИНОТЕАТР, ШУНИНГДЕК БОШҚА ТАШКИЛОТЛАРДА ҚУРИШ ЖАРАЁНИДА УНИНГ ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИГА РИОЯ ҚИЛИШ МАСЪУЛИЯТИ АНА ШУ МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ЗИММАСИГА ЮКЛАТИЛГАН.

Болалар иштирокида ўтказиладиган бундай оммавий тадбирларни амалга оширишда навбатчи ўқитувчилар, синф ташкилотчилари, ёки тарбиячилар улар билан бирга бўлишлари, кўнгилсиз ҳодисалар рўй берган тақдирда бинодан болаларни қутқариб қолиш, тез ёрдам кўрсатишлари зарур.

Бунинг учун улар ёнғин хавфсизлигини таъминлаш юзасидан берилган тавсияномаларни пухта ўзлаштирган, маълум инструктаждан ўтган бўлишлари керак.

Янги йил байрамини ўтказиш учун масъул бўлган шахслар тантаналар олдидан бинонинг ёнғин хавфсизлиги ҳолатини диққат билан кўздан кечириб чиқишлари ва бунга турли ҳодисаларнинг рўй бермаслиги учун пухта ишонч ҳосил қилишлари, бунинг учун хонада барча хавфсизлик воситаларининг шай ҳолатда туришига эришишлари керак.

Ёнғин хавфсизлиги бўйича масъул бўлган шахслар янги йил арчаси билан боғлиқ оммавий тадбирлар қачон ва қаерда ўтказилиши ҳақида ёнғиндан ҳимоя қилиш идораларини хабардор қилишга мажбурдирлар. Арчани ўша идоралардан махсус рухсатнома олинмагунча қуриш тақиқланади.

Арчани бинонинг кириш-чиқиш қисмида қуришга асло йўл қўймаслик лозим. Уни уй деворидан камида 1 метр узоқликда қуриш тавсия қилинади. Янги йил оммавий тадбирларини ўтказиш учун иштирок қилаётганларнинг ҳар бири ҳисобига ўртача 0,75 метр жой бўлиши лозим. Акс ҳолда, ундан ортиқ бўлган кишиларнинг қатнашишлари тақиқланади.

Арчанинг ташқи безатилиши тажрибали электромонтёрлар томонидан амалга оширилади. Қоидада кўрсатилганидек, унинг ёритгич системаси қуввати 24 вольтдан ошмаган бўлиши шарт. У мустаҳкам монтаж қилиниши айни пайтда электр қурилмалари қоидаларига мос тушиши керак. Мабодо электр ёритгичлари системасида бирор бир хавф сезилгудек бўлса, уни дарҳол ўчириш ва хавфли томонлари аниқланмагунга қадар ёқмаслик тавсия этилади. Байрамда иштирок қилаётган болалар ва катталар пахта, қоғоз, дока, шунингдек бошқа материаллардан кийинганларида, албатта эҳтиёт чораларини кўришлари керак. Уларда тез ёнувчи оловдан ҳимоя қилувчи махсус порошокли материаллар бўлиши лозим.

ЁНҒИНДАН ҲИМОЯ ҚИЛИШ ПОРОШОКЛАРИ ШАҲАР ВА РАЙОН КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТЛАРИ ТОМОНИДАН БЕПУЛ БЕРИЛАДИ.

Эрталабки, кундузги ва кечки янги йил байрамларида маъмуриятдан вакиллар, ана шу тадбирларни ўтказишга масъул бўлган кишилар иштирок қилиб борадилар.

Арчани безашда қуйидагилар тақиқланади: турли ўйинчоқларни ранглаш, майда ёритгичларни безаш, таркибида ёнғинни ҳимоя қилувчи порошоклари бўлмаган пахта ва пахтали қўғирчоқларни осиб қўйиш ва бошқалар.

ТОШКЕНТ ШАҲАР ИЧКИ ИШЛАР БОШ БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ.

The ***American Embassy*** is seeking candidates for the following vacant positions. ***Economic Assistant***, who will assist Embassy Officials in performing analysis of economic and commercial conditions in Uzbekistan. Desired qualifications: university degree in economics, business, foreign relations, statistics or related fields, at least 1 year of experience in economics or business, fluent English, Uzbek and Russian. ***USIS Information Assistant***, who will perform translation of local newspaper materials and provide liaison for USIS officials with local media. Desired qualifications: collegiate degree in journalism or liberal arts, fluent English, Uzbek and Russian. Application forms for both of the positions (to be obtained from the Embassy) should be submitted within 10 days from the date of this ad. Address: 82 Chilanzarskaya St.Tashkent

ЭЛЕКТР ЭНЕРГИЯСИДАН ФОЙДАЛАНУВЧИ МИЖОЗЛАР ДИҚҚАТИГА!

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси

ўз мижозларини электр энергияси ҳақини ўз вақтида (ҳар ойнинг 10 кунигача) тўлашлари лозимлигини ЭСЛАТАДИ ва ДЕКАБРЬ ойида

1995 йил учун тўлиқ ҳисоб-китоб қилишлари шартлигини таъкидлайди.

Сарфланган электр энергияси ҳақини ўз муддатида тўламаган мижозларга огоҳлантиришсиз электр энергияси

ТЎХТАТИЛАДИ.

Тошкент шаҳар электр тармоқлари корхонаси.

«ИВЕРСОН» ДЎКОНИДА ЯНГИ ЙИЛ ОЛДИ САВДОСИ

Савдода янги келтирилган бой ассортиментдаги маҳсулотлар, Европа машҳур фирмаларининг спиртли ва спиртсиз ичимликлари.

Гўшт ва колбаса маҳсулотлари, пишлоқлар, ҳайвон ва ўсимлик ёғлари, йогуртлар, болалар таомлари, печенье, конфетлар, шоколадлар, кофе, чой, пиво, шарбатлар ва бошқа кўп нарсаларни харид қилишингиз мумкин.

ФАҚАТ БИЗДА

озиқ-овқат маҳсулотлари ва ичимликларнинг 500 дан ортиқ хили бор.

ФАҚАТ БИЗДА

«Абсолют» арoғи, шампанское, француз коньяклари ва винолари, ажойиб нусхадаги маҳсулотлар ва бошқа ичимликлар.

ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН ҲАҚ ТЎЛАШ МУМКИН.

КЎТАРА ОЛУВЧИ ХАРИДОРЛАРГА ИМТИЁЗ БЕРИЛАДИ.

БИЗНИНГ НАРХЛАР — БИЗ ТАКЛИФ ҚИЛАЁТГАН МАҲСУЛОТЛАРНИНГ ЮҚОРИ СИФАТИГА МОС КЕЛАДИ.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, «Ўзбекистон овози» кўчаси, Марказ-1, 32-уй.

ТОШКЕНТДАГИ ТЕЛЕФОНЛАР: 33-35-61, 33-91-93.

ТОШКЕНТ ТИЖОРАТ ТЕХНИКУМИ ҚУЙИДАГИ ДОИМИЙ КУРСЛАРГА ТИНГЛОВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛАДИ
ЗАМОНАВИЙ БУХГАЛТЕРИЯ ҲИСОБ-КИТОБИ, НАЗОРАТ-КАССА МАШИНАЛАРИДА ИШЛОВЧИ СОТУВЧИЛАР.

Ўқиш муддати — 1,5 ойдан.

Курслар тугаши билан гувоҳнома берилади.

ТЎЛОВ УСУЛИ — СИЗГА МАЪҚУЛИ!

Телефонлар: 53-61-31, 53-72-55.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: Тошкент шаҳри, Усмон Носир кўчаси, 105-уй, 15-хона (7, 24, 28-трамвайлар ва 15-троллейбуснинг «Қон қуйиш институти» бекати).

«Тошкент оқшоми» газетасига малакали машинисткалар керак. Манзилгоҳимиз: Матбуотчилар кўчаси, 32-уй, 226-хона Телефон: 33-57-02.

Тошкент шаҳар Халқ банки бошқармаси жамоаси Ўзбекистон Республикаси Халқ банки бошқаруви назорат-тафтиш бошқармасининг бошлиғи И.Р.Бозоровга ўғли

Владимир Ильич БОЗОРОВнинг

фожиали вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

Тошкент оқшоми

Муассис: Тошкент шаҳар ҳокимлиги

Газета Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитасида рўйхатга олинган. Рўйхат сони ~ 10.

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, ГСП, Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.

Телефонлар: хатлар ~ 33-29-70; эълон ва тижорат хабарларини жойлаштириш масалалари бўйича~ 33-81-42

Эълонлар ва тижорат хабарлари аниқ ва тўғрилиги учун жавобгарлик уларни берган ташкилот ва шахслар зиммасидадир.

Нашрни етказиб бериш масалалари бўйича турар жойлардаги почта бўлимларига ёки "Тошкент почтаси" шаҳар почта корхонасининг фойдаланиш бўлимига ~ 33-74-05 телефонига мурожаат қилишингиз мумкин.

Ҳажми ~ 2 босма табоқ. Офсет усулда чоп этилади. Қоғоз бичими - А-2. Газета IBM компьютерида терилади ва саҳифаланди. Нашр кўрсаткичи - 64690.

"Шарқ" нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: "Буюк Турон" кўчаси, 41-уй.